

Euroopa Liidu
Nõukogu

Brüssel, 23. jaanuar 2023
(OR. en)

5588/23

Institutsioonidevaheline
dokument:
2023/0008(COD)

SOC 45
STATIS 5
CODEC 49

SAATEMÄRKUSED

Saatja:	Euroopa Komisjoni peasekretär, allkirjastanud Martine DEPREZ, direktor
Kättesaamise kuupäev:	20. jaanuar 2023
Saaja:	Thérèse BLANCHET, Euroopa Liidu Nõukogu peasekretär
Komisjoni dok nr:	COM(2023) 31 final
Teema:	Ettepanek: EUROOPA PARLAMENDI JA NÕUKOGU MÄÄRUS, mis käsitleb Euroopa rahvastiku- ja eluasemestatistikat ning millega muudetakse määrust (EÜ) nr 862/2007 ja tunnistatakse kehtetuks määrused (EÜ) nr 763/2008 ja (EL) nr 1260/2013

Käesolevaga edastatakse delegatsioonidele dokument COM(2023) 31 final.

Lisatud: COM(2023) 31 final

Brüssel, 20.1.2023
COM(2023) 31 final

2023/0008 (COD)

Ettepanek:

EUROOPA PARLAMENDI JA NÕUKOGU MÄÄRUS,

mis käsitleb Euroopa rahvastiku- ja eluasemestatistikat ning millega muudetakse määrust (EÜ) nr 862/2007 ja tunnistatakse kehtetuks määrused (EÜ) nr 763/2008 ja (EL) nr 1260/2013

(EMPs kohaldatav tekst)

{SEC(2023) 38 final} - {SWD(2023) 11 final} - {SWD(2023) 12 final} -
{SWD(2023) 13 final} - {SWD(2023) 14 final} - {SWD(2023) 15 final}

SELETUSKIRI

1. ETTEPANEKU TAUST

• Ettepaneku põhjused ja eesmärgid

Selleks et Euroopa Liidu toimimise lepingu artiklite 2 ja 3 kohaselt välja töötada ja ELi huvides rakendada poliitikat ja meetmeid valdkondades, mis kuuluvad ELi pädevusse, on vaja ajakohast, usaldusväärset, üksikasjalikku ja võrreldavat Euroopa statistikat. Komisjon jälgib demograafilist olukorda ELis ja koostab selle kohta ELi toimimise lepingu artikli 159 kohaselt aruandeid. ELi institutsioonid vajavad täpseid ja võrreldavaid rahvastikunäitajaid halduslikul ja menetluslikul otstarbel, nt kvalifitseeritud häälteenamust nõudval hääletusel nõukogus. Selline statistika loob uusi teadmisi ja on oluline sisend avaliku sektori teadusuuringutes ning ka vahend ühiskonna teavitamiseks. Rahvastikuhinnanguid kasutatakse ka statistiliste näitajate saamiseks elaniku kohta. Rahvastikustatistikast saab andmeid rahvastikuprognoside koostamiseks konkreetselt ELi pikaajaliste majandus- ja eelarveprognoside jaoks ning üldisemalt ELi majandus-, sotsiaal- ja ühtekuuluvuspoliitika jaoks. Rahvastikustatistika on üldsusele kergesti mõistetav, sest kirjeldab fakte ja sündmusi, mis puudutavad igäüht.

Käesoleva algatuse kontekstis tähendab Euroopa rahvastikustatistika ELi tasandi ametlikku statistikat rahvastiku, rahvastikusündmuste ja rände kohta ning mitmesuguseid sellel statistikal põhinevaid näitajaid. Eurostat on avaldanud nende valdkondade statistikat alates 1960. aastast, kui tollastes liikmesriikides tehti esimene aktiivse elanikkonna suuruse ja struktuuri uuring. Seejärel on rahvastikustatistika koostamisel kasutatud peamiselt otseseid rahvaloenduste käigus saadud rahvastikuandmeid, mida on vaheperioodide osas interpoleeritud rahvastikuregistri haldussüsteemidest võetud andmetega rahvastikumuutuste kohta (sünnid, surmad ja ränne). Käimasolev üleminek traditsiooniliselt rahvaloenduselt kombineeritud või isegi täielikult registripõhisele loendusele vähendab statistika tootmise koormust üldsuse jaoks, kuna statistika koostamisel tuginetakse peamiselt halduslikele andmeallikatele.

Kuni 2007. aastani edastasid liikmesriigid kõik rahvastikuandmed vabatahtlikult. Selle tulemuseks oli ebajärjekindlus ning andmete puudulikkus ja ajakohatus, nagu näitas olukorra hiljutine hindamine¹. ELi toimimise lepingu artikli 338 kohaselt peab seadusandja võtma meetmeid ametliku statistika koostamiseks, kui see on vajalik ELi poliitika jaoks. Praegu on rahvastikustatistika aluseks aastatel 2007–2013 vastu võetud õigusraamistik. Esiteks kehtestati määrusega (EÜ) nr 862/2007² rändestatistika nõuded vastavalt ühenduse rändestatistika kogumise ja analüüsi tegevuskavale³. Määruse artikli 3 kohane statistika hõlmab sisserännet liikmesriikide territooriumile ja väljarännet liikmesriikide territooriumilt, sealhulgas kahe liikmesriigi ning liikmesriigi ja kolmanda riigi territooriumi vahelisi rändevooge, andmeid nende isikute kodakondsuse ja sünniriigi kohta, kelle alaline elukoht on liikmesriikide territooriumil, ning andmeid kodakondsuse saamise kohta⁴. Teiseks kehtestati

¹ SWD(2023) 13.

² Euroopa Parlamendi ja nõukogu 11. juuli 2007. aasta määrus (EÜ) nr 862/2007, mis käsitleb ühenduse rände- ja rahvusvahelise kaitse statistikat ja millega tunnistatakse kehtetuks nõukogu määrus (EMÜ) nr 311/76 võõrtöötajaid käsitleva statistika koostamise kohta ([ELT L 199, 31.7.2007, lk 23](#)).

³ Komisjoni teatis nõukogule ja Euroopa Parlamendile ühenduse rändestatistika kogumise ja analüüsi tegevuskava esitamise kohta ([COM\(2003\) 179](#)).

⁴ Määruse (EÜ) nr 862/2007 artikkel 3 hõlmab seega statistikat, mis on seotud elanikkonna (sealhulgas kodanike) demograafilise mõistega ja selle muutustega rändevoogude kaudu. Koos määruse (EL) nr 1260/2013 kohase statistikaga on sellel statistikal oluline osa demograafilises tasakaalus. Määruse (EÜ)

määrusega (EÜ) nr 763/2008⁵ ühised eeskirjad, mille kohaselt esitatakse iga kümne aasta tagant põhjalikud ELi rahva ja eluruumide loenduse andmed. Sellega tagati üksikasjalike andmete koostamine inimeste, perekondade ja leibkondade eelnevalt kindlaks määratud demograafiliste, sotsiaalsete ja majanduslike tunnuste ning ka riiklike, piirkondlike ja kohalike eluasemete tunnuste kohta. Lisaks kehtestati määrusega (EL) nr 1260/2013⁶ Euroopa rahvastikuandmete ühised eeskirjad, sealhulgas andmenõuded rahvastiku koosseisu ja rahvastikusündmuste, nagu sündide ja surmade kohta. Määrusega (EL) nr 1260/2013 kohustatakse liikmesriike esitama komisjonile (Eurostatile) ühtlustatud riigi tasandi andmeid kogurahvaarvu kohta, mida kasutatakse kvalifitseeritud häälteenamuse kindlaksmääramiseks nõukogus.

Komisjoni tehtud hindamine näitas, et kehtiv õigusraamistik, mis koosneb kolmest eespool nimetatud õigusaktist, on Euroopa rahvastikustatistikat üldiselt märkimisväärselt parandanud. ELi lisaväärtust on märkimisväärselt suurendatud ning kõik ELi poliitilised ja institutsioonilised vajadused rahvastikustatistika järele on kaetud. Hindamine näitas siiski ka seda, et rahvastikuandmete ja -statistika asjakohasus, sidusus, järjepidevus ja võrreldavus liikmesriikide vahel on vähenenud ning veelgi vähenemas, ning sellel on negatiivne mõju sellisel statistikal põhinevatele otsustele. Seepärast on vaja uut õiguslikku alust, et luua pikaajaline raamistik Euroopa rahvastikustatistika arendamiseks ja edasiseks ühtlustamiseks. Raamistik peaks olema piisavalt paindlik, et paremini kohaneda muutuvate poliitikavajadustega ja kasutada ära uutest andmeallikatest tulenevaid võimalusi. Ka on võimalik halduskorda lihtsustada ja seni selles valdkonnas valitsenud killustatuse asemel protsesse integreerida. Seepärast lisatakse käesolev algatus komisjoni 2022. aasta tööprogrammi õigusloome kvaliteedi ja tulemuslikkuse programmi (REFIT) algatusena.

Nagu hindamise käigus tõdeti, on ELi rahvastikustatistika andmed – sealhulgas rahvastiku- ja rändesündmused ning teave perekondade, leibkondade ja eluasemekorralduse kohta – tõenduspõhise poliitika kujundamiseks hädavajalikud. Kvaliteetne statistika kõigi liikmesriikide kohta on oluline paljude ELi poliitikavaldkondade ja algatuste jaoks. Lisaks eespool nimetatud pikaajalistele kasutusotstarvetele on komisjoni kuuest 2019.–2024. aasta prioriteedist⁷ nelja puhul kindlaks määratud selge vajadus konkreetse ELi rahvastikustatistika järele, mis pakuks tõenduspõhiseid andmeid järgmistele poliitikavaldkondadele: *Euroopa rohelepe*, *euroopaliku eluviisi edendamine*, *uus hoog Euroopa demokraatiale* ja *inimeste hüvanguks toimiv majandus*. Ka Euroopa tuleviku konverentsi lõplikes ettepanekutes⁸ kinnitati vajadust jätkata ELi tasandi jõupingutusi selliste andmete kogumiseks.

Hindamise käigus, kus võeti arvesse sidusrühmade seisukohti, tehti kindlaks ka mitmed suured lüngad praeguses statistikaraamistikus: eelkõige olid nendeks ebapiisav geograafiline ja statistiline täpsus ja statistiliste väljundite vähene ajakohasus ja sagedus. Hindamise tulemusi kinnitasid sidusrühmadega peetud konsultatsioonid, kus osalesid ELi ja muude tasandite institutsioonilised ja muud professionaalsed kasutajad. Algatuse mõju hindamisel analüüsiti poliitikavariantide võimet neid lünki täita. Käesolev seadusandlik ettepanek tugineb hindamise ja mõjuhindangu üksikasjalikele järeldustele, selleks et kindlaks tehtud puudused tõhusalt ja proportsionaalselt kõrvaldada.

nr 862/2007 artiklites 4–7 käsitletakse seevastu statistikat kolmandate riikide kodanikele varjupaiga andmise ning nende seadusliku ja ebaseadusliku rändega seotud kohtumenetluste kohta.

⁵ Euroopa Parlamendi ja nõukogu 9. juuli 2008. aasta määrus (EÜ) nr 763/2008 rahva ja eluruumide loenduste kohta ([ELT L 218, 13.8.2008, lk 14](#)).

⁶ Euroopa Parlamendi ja nõukogu 20. novembri 2013. aasta määrus (EL) nr 1260/2013 Euroopa rahvastikustatistika kohta ([ELT L 330, 10.12.2013, lk 39](#)).

⁷ https://ec.europa.eu/info/strategy/priorities-2019-2024_et.

⁸ Euroopa tulevik: konverentsi täiskogul lepiti kokku lõplikes ettepanekutes ([pressiteade IP/22/2763](#)); vt ettepanek 15 demograafilise siirde kohta, eelkõige punkt 10.

2014. aastal hakkas komisjon (Eurostat) sotsiaalstatistikat ajakohastama, et rahuldada uusi statistikavajadusi. Selles töös toetasid teda liikmesriikide riiklikud statistikaametid. Selle tulemusena võeti määrusega (EL) 2019/1700⁹ vastu valimitena kogutud individuaalsetel andmetel põhineva üksikisikuid ja leibkondi käsitleva Euroopa statistika ühtne õigusraamistik. See raamistik on moodustab Euroopa tasandil kindla aluse andmete kogumiseks valimitena. Käesolev Euroopa rahvastikustatistika algatus on ajakohastamisprotsessi teine põhikomponent. Euroopa statistikasüsteemi algatusele avaldati varases etapis kõrgetasemelist toetust 2017. aasta Budapesti memorandumis,¹⁰ milles toetati meetmeid, millega paindlikult reageerida muutuvatele vajadustele, täiendavalt ühtlustada mõisteid ja määratlusi ning laiendada iga-aastast andmekogumist, sealhulgas rännet ja geograafilisi üksikasju käsitlevate andmete kogumist.

Hindamise ja mõjuhindangu tulemustele tuginedes sisaldab käesolev seadusandlik ettepanek kaugeleulatuvaid elemente, millega tugevdatakse kõigi üksikisikutel ja leibkondadel põhinevate ELi sotsiaalstatistika andmekogumite vahelisi seoseid ja sotsiaalstatistika üldist järjepidevust. Ettepanek sisaldab sätteid, mille eesmärk on töötada välja rahvastiku ühtlustatud määratlus, mille aluseks on kõigi väljundite puhul kindlad statistilised mõisted, ning hõlbustada juurdepääsu kättesaadavatele andmeallikatele, mis parandab sotsiaalstatistika koostamisprotsesse ja üldist kvaliteeti. Ettepanekus on ka sätteid, millega viiakse rahvastiku ja rahvusvahelise rände statistika paremini vastavusse varjupaiga ning seadusliku ja ebaseadusliku rändega seotud haldus- ja kohtumenetluste statistikaga vastavalt määruse (EÜ) nr 862/2007 artiklitele 4, 5, 6 ja 7.

2. ÕIGUSLIK ALUS, SUBSIDIAARSUS JA PROPORTSIONAALSUS

• Õiguslik alus

Käesoleva ettepaneku õiguslik alus on ELi toimimise lepingu artikli 338 lõige 1, milles on sätestatud Euroopa statistika õiguslik alus. Euroopa Parlament ja nõukogu võtavad seadusandliku tavamenetluse kohaselt vastu statistika tegemise meetmed, kui EL vajab sellist statistikat oma ülesannete täitmiseks. Artiklis 338 on sätestatud Euroopa statistika tegemise nõuded, mille kohaselt peab statistika vastama erapooletuse, usaldusväärsuse, objektiivsuse, teadusliku sõltumatus, kulutasuvuse ja statistilise konfidentsiaalsuse standarditele ega tohi kaasa tuua ülemäärast koormust ettevõtjatele, ametiasutustele ega üldsusele.

• Subsidiaarsus (ainupädevusse mittekuuluva valdkonna puhul)

Euroopa statistikasüsteem tagab statistilise teabe taristu. Süsteem on kujundatud nii, et see rahuldab demokraatlikes ühiskondades paljude kasutajate vajadused.

Üks põhilisi kvaliteedikriteeriume, millele Euroopa statistika peab vastama, on andmete järjekindlus ja võrreldavus. Võrreldavus on rahvastiku- ja eluasemestatistika puhul väga oluline, kuna nendel andmetel on tähtis roll tõenduspõhise majandus-, sotsiaal- ja

⁹ Euroopa Parlamendi ja nõukogu 10. oktoobri 2019. aasta määrus (EL) 2019/1700, millega luuakse valimitena kogutud individuaalsetel andmetel põhineva üksikisikuid ja leibkondi käsitleva Euroopa statistika ühtne raamistik ning muudetakse Euroopa Parlamendi ja nõukogu määruseid (EÜ) nr 808/2004, (EÜ) nr 452/2008 ja (EÜ) nr 1338/2008 ning tunnistatakse kehtetuks Euroopa Parlamendi ja nõukogu määrus (EÜ) nr 1177/2003 ja nõukogu määrus (EÜ) nr 577/98 ([ELT L 261I, 14.10.2019, lk 1](#)).

¹⁰

<https://ec.europa.eu/eurostat/documents/13019146/13237859/FINAL+Budapest+memorandum.pdf/96a6db89-1395-44a5-8a46-85e8c49d576c>.

ühtekuuluvuspoliitika toetamisel. Liikmesriigid ei suuda saavutada vajalikku sidusust ja võrreldavust ilma selge Euroopa raamistiku ehk ELi õigusaktideta, millega määratakse kindlaks ühised statistikamõisted, aruandlusvormid ja kvaliteedinõuded.

Kavandatud meetme eesmärki ei ole võimalik rahuldavalt saavutada, kui liikmesriigid tegutsevad eraldi. Tõhusam on tegutseda ELi tasandil, kasutades selleks liidu õigusakti, millega tagatakse kavandatud õigusaktiga hõlmatud statistikavaldkondades statistilise teabe võrreldavus. Tegelikult andmete kogumisega võivad tegeleda liikmesriigid.

- **Proportsionaalsus**

Ettepanek on proportsionaalsuse põhimõttega kooskõlas järgmisel põhjusel.

Kõikides liikmesriikides ühtede ja samade põhimõtete rakendamisega tagab ettepanek kogutud ja koostatud Euroopa rahvastiku- ja eluasemestatistika kvaliteedi ja võrreldavuse. Samuti tagab ettepanek, et Euroopa rahvastiku- ja eluasemestatistika on jätkuvalt asjakohane ja kohandatud vastavalt kasutajate vajadustele. Määrus muudab statistika tegemise kulutõhusamaks, arvestades samas liikmesriikide statistikasüsteemide eripära.

Vastavalt proportsionaalsuse põhimõttele piirduakse kavandatud määruuses vähimaga, mis on vajalik seatud eesmärgi saavutamiseks, ega minna sellest kaugemale.

- **Õigusakti valik**

Kavandatud õigusakt: määrus.

Ettepaneku eesmärgi ja sisu arvestades on määrus kõige sobivam õigusakt. ELi tähtsad poliitikavaldkonnad, nagu majandus-, sotsiaal- ja ühtekuuluvuspoliitika, sõltuvad võrreldavast, ühtlustatud ja kvaliteetsest Euroopa rahvastiku- ja eluasemestatistikast. Selle statistika saab kõige paremini tagada määrustega, mis on liikmesriikides vahetult kohaldatavad ja mida seega ei ole vaja kõigepealt üle võtta riigi õigusesse.

3. JÄRELHINDAMISE, SIDUSRÜHMADEGA KONSULTEERIMISE JA MÕJU HINDAMISE TULEMUSED

- **Praegu kehtivate õigusaktide järelhindamine või toimivuse kontroll**

Komisjon hindas selle algatuse raames kehtivat Euroopa rahvastikustatistika õigusraamistikku, mis koosneb määrustest (EÜ) nr 763/2008 ja (EL) nr 1260/2013 ja määruse (EÜ) nr 862/2007 artiklist 3 ning nende rakendusmeetmetest. Positiivse poole pealt näitas hindamine, et praeguse õigusraamistiku alusel on Euroopa rahvastikustatistika üldiselt märkimisväärselt paremaks muutunud. Näiteks on oluliselt suurenenud ELi lisaväärtus ning rahvastikustatistika osas on kaetud kõik ELi poliitilised ja institutsioonilised vajadused, mis olid teada enne eelmist sekkumist (umbes aastal 2005). Kehtival õigusraamistikul on siiski neli puudust.

Üks kehtiva õigusraamistiku nõrkusi on see, et **see ei suuda täiel määral tagada piisavalt sidusat, võrreldavat ja täielikku statistikat.**

Kuigi raamistik sisaldab peamiste statistiliste mõistete ühiseid määratlusi, on nende rakendamine liikmesriigiti erinev. Eelkõige on liikmesriikides lubatud kasutada kolme kontseptuaalselt erinevat rahvastikubaasi määratlust (alaline elukoht, registreeritud elukoht, seaduslik elukoht) ning mõnikord kasutatakse eri andmekogumite puhul erinevaid määratlusi. See on vähendanud eri liikmesriikide rahvastikustatistika andmete võrreldavust ja sidusust ning vähendanud seega andmekogumite ELi lisaväärtust.

Teatavaid andmelünki täidavad praegu liikmesriikide vabatahtlikult esitatud andmed. Selle tulemuseks on ebatäielik statistika ELi tasandil, mis ei pruugi vastata kohustusliku statistika nõuetele. See vähendab vabatahtliku statistika kulutasuvust ELi lisaväärtuse mõttes ning seepärast on vaja, et see oleks tulevikus kohustuslik. Vabatahtlik andmekogumine võib olla kasulik algetapis, kui uut statistikat välja töötatakse, kuid nende andmete täielikuks rakendamiseks ametliku Euroopa statistikana on vaja selget õiguslikku alust.

Teine kehtiva õigusraamistiku nõrkus on see, et **see ei taga rahvastikuandmete piisavat kättesaadavust andmete avaldamise ajakohasuse ja sageduse mõttes.**

Kehtivad õigusaktid hõlmavad ainult iga-aastast rahvastiku- ja rändestatistikat. Kehtivate õigusaktide kohaselt tuleb enamik iga-aastaseid andmekogumeid esitada alles 12 kuu jooksul pärast vaatlusperioodi lõppu ning kümne aasta tagant toimuva loenduse andmed alles 27 kuu jooksul pärast loendusaasta lõppu. Esitamissagedused ja -tähtajad ei vasta kasutajate ootustele ega ole kooskõlas enamiku liikmesriikide statistikaväljaannete või muude rahvusvaheliste statistikaväljaannete sagedusega. Kehtiva õigusraamistiku alusel ei saa õigusaktides ettenähtud tähtaegu ja sagedusi parandada, näiteks selleks, et katta muud mitmeaastast rahvastiku- ja eluasemestatistikat või aastast lühema ajavahemiku rahvastikustatistikat (mis koostatakse sagedamini kui kord teatava aasta jooksul), nagu hiljuti COVID-19ga seotud liigsuremuse kohta koostatud statistika.

Veel üks nõrk koht on see, et raamistikus **ei võeta arvesse nende teemade või rahvastikurühmade tunnuseid ja üksikasju, mille poliitiline ja sotsiaalne tähtsus on viimase kümne aasta jooksul kasvanud.**

Seda seetõttu, et kehtivates õigusaktides keskendutakse nende poliitiliste prioriteetide andmevajadustele, mis olid asjakohased õigusaktide väljatöötamise ajal. Aja jooksul on prioriteedid muutunud ja seetõttu ei hõlma kättesaadav rahvastikustatistika enam piisavalt poliitika jaoks asjakohaseid näitajaid, teemasid või rahvastikurühmi. Eelkõige puudutavad sidusrühmadega peetud konsultatsiooni käigus tuvastatud puudused poliitiliselt oluliste teemade ja rühmade tunnuseid. Näiteks võib siin tuua eluasemeandmed Euroopa roheleppe jaoks, andmed rändajate ja ELi-sisese liikuvuse kohta, linna- ja maapiirkondade elanikkonna ning haavatavate vähemusrühmade andmed. Samuti on probleemiks statistiliste andmete ebapiisav geograafiline detailsus, muu hulgas on lünki funktsionaalsetes tüpoloogiates ning geoviidete andmetes linna- ja maapiirkondade lõimumise ning piiriülese analüüsi kohta.

Lisaks **ei ole raamistik piisavalt paindlik, et kohaneda** muutuvate poliitiliste vajadustega või võimaldada liikmesriikidel või ELil kasutada uusi allikaid.

Kehtivad õigusaktid ei võimalda raamistikku uute statistikavajadustega kohandada. Liikmesriikide ja ELi tasandi uued andmeallikad (eelkõige haldusandmed, sealhulgas koostalitlevad süsteemid ja erasektori valduses olevad andmed) pakuvad võimalusi tasuvust ja ajakohasust parandada, kuid kehtivad õigusaktid ei toeta nende kasutuselevõttu.

Hindamise käigus tuvastati ka õigusloome kvaliteedi ja tulemuslikkusega seotud puudusi nõuete täitmise, täitmise tagamise ja järelevalve osas. Need puudused on tingitud sellest, et kehtiv õigusraamistik koosneb kolmest õigusaktist, mis töötati välja eraldi. Praegune olukord, kus liikmesriigid koostavad mitmeid vabatahtlikke, kuid ebatäielikke andmekogusid (mis on liikmesriikide lõikes hea, kuid mitte täieliku katvusega), vähendab oluliselt tõhusust ELi tasandil.

- **Konsulterimine sidusrühmadega**

Konsultatsioonistrateegias¹¹ jagati peamised sidusrühmad konsultatsioonitoimingutes kolme põhirühma (algandmete esitajad – näiteks haldusandmete ja muude asjakohaste andmeallikate valdajad; statistikategijad – peamiselt riiklikud statistikaametid – ja statistika kasutajad). Konsultatsioonide käigus toimusid avalikud ja sihtkonsultatsioonid, sihtotstarbelised seminarid, eksperdirühmade konsultatsioonid, intervjuud peamiste sidusrühmadega ja dokumentide analüüs.

Sidusrühmadega konsulterimisel jõuti edukalt kavandatud sidusrühmadeni, välja jäid haldusandmete esitajad ja meediaorganisatsioonid. Võttes arvesse teema tehnilist laadi, peeti vastajate üldist kaasatust piisavaks, et toetada paralleelselt toimunud Euroopa rahvastikustatistika hindamist ja mõjuhinnangu koostamist.

Konsultatsioonil toetati komisjoni algatust ja tõdeti, et pärast viimaseid rahvastiku ja rahvusvahelisse rände statistika ning rahva ja eluruumide loendusega seotud poliitikameetmeid on olukord märkimisväärselt paranenud. Samas tuvastati statistikas ka puudusi ja tehti kindlaks uued statistikavajadused, mida praegune õigusraamistik ei suuda täita.

Kõik sidusrühmad kinnitasid vajadust statistikat täiustada, kuid ei olnud alati ühel meel selliste täiustuste taseme osas. Statistikategijad olid selles suhtes mõnevõrra konservatiivsemad kui statistika kasutajad.

Prioriteetsed teemad, millega kõik sidusrühmad nõustusid, olid parem rändestatistika, suurem geograafiline detailsus, ajakohasuse parandamine ja tihedam esitamissagedus. Kõik sidusrühmad tunnistasid, et väga tähtis on rahvastikubaasi ühtlustamine, kuigi mõned statistikategijad olid muudatuse vastu.

Peamised teemad, mille osas statistikategijate ja -kasutajate seisukohad lahknesid, olid võrdõiguslikkust käsitlevad andmed ja senise vabatahtliku andmekogumise kohustuslikuks muutmine. Vähemal määral erinesid statistikategijate ja -kasutajate arvamused eluasemete, seaduslike abortide ja imikute suremuse statistika kohta.

- **Ekspertiarvamuste kogumine ja kasutamine**

Komisjon on korrapäraselt palunud oma asjaomastelt eksperdirühmadelt nõu ja teavet hindamise ja mõjuhinnangu edenemise kohta. Edusammudega hoitakse kursis ka Euroopa statistikasüsteemi komiteed¹². Kolm eksperdirühma on (komisjoni eksperdirühmade register¹³):

- rahva ja eluruumide loenduste töörühm ([E01544](#)) ja selle alarühm – tulevaste loenduste rakkerühm;
- rahvastikustatistika töörühm ([E03076](#));
- Euroopa sotsiaalstatistika direktorid ([E01552](#)).

Komisjon viis paralleelselt läbi vastastikuse hindamise ja koostas mõjuhinnangu, mida toetas Belgias tegutseva töövõtja ICF SA tehtud uuring. Toetavas uuringus koostati hindamise otstarbel majanduslik ja subsidiaarsuse põhimõtte järgimise analüüs ning juhtumiuuringud rahvastikku käsitlevate määratluste kohta. Mõjuhinnangu jaoks esitati uuringus kvantitatiivne kuluanalüüs ja pakuti meetodilist tuge poliitikavariantide hindamiseks ja järjestamiseks. Töövõtja uuring toetas ka mitmeid sidusrühmadega peetud konsultatsioone, sealhulgas

¹¹ SWD(2023) 15, vt faktikokkuvõtte veebiportaalis [Avaldage arvamust!](#).

¹² Asutatud Euroopa Parlamendi ja nõukogu määrusega (EÜ) nr 223/2009.

¹³ <https://ec.europa.eu/transparency/expert-groups-register/screen/home?lang=et>

avalikku konsultatsiooni, sihtkonsultatsiooni riiklike statistikaametitega ja mitmeid konkreetsete sidusrühmadega peetud temaatilisi seminare.

- **Mõju hindamine**

Õiguskontrollikomitee arutas käesoleva algatuse mõjuhinnangut¹⁴ 16. märtsil 2022 toimunud ametlikul koosolekul ja esitas selle kohta reservatsioonidega positiivse arvamuse¹⁵. Mõjuhinnangu muudetud versiooni, milles käsitletakse arvamuses nimetatud puudusi, kiitis talitustevaheline juhtrühm heaks oma koosolekul 16. juunil 2022.

Mõjuhinnangus kindlaks määratud üldeesmärk on vastata paremini kasutajate vajadustele ning ajakohastada ja parandada Euroopa rahvastikustatistika asjakohasust, ühtlustatust ja sidusust. Üldeesmärgi võib jagada neljaks erieesmärgiks, mis käsitlevad eespool kirjeldatud puudujääke; need neli eesmärki on:

- (1) tagada täielik, sidus ja võrreldav Euroopa rahvastikustatistika;
- (2) tagada ajakohane ja sage statistika, mis vastab kasutajate vajadustele;
- (3) esitada statistikat, mis on teemade osas piisavalt põhjalik ning tunnuste ja jaotuste osas piisavalt üksikasjalik;
- (4) edendada õigus- ja andmekogumisraamistikku, mis on piisavalt paindlik, et kohendada andmekogumeid muutuvate poliitikavajadustega, ning kasutada ära uute andmeallikate pakutavaid võimalusi.

Poliitikavariantide aluseks on erieesmäärke käsitlevad üksikasjalikud poliitikameetmed, mis on jagatud rühmadesse nelja tunnuse järgi: statistika ühtlustamine, kus tähelepanu keskmes on rahvastikubaasi määramine, statistiliste protsesside lõimimine, statistilised väljundid ja raamistiku paindlikkus.

- Variant A on lähtestsenaarium, kus statistilised protsessid ja õigusaktid on eraldi, rahvastiku määratluse ühtlustamine on piiratud ja puuduvad uued statistilised väljundid.
- Variantide B.1 ja B.2 põhijooneks on statistiliste väljundite ja raamistiku paindlikkuse täiustamine, kuid rahvastikubaasi ühtlustamine jääb piiratuks.
- Variandid C.1 ja C.2 on samad, mis B.1 ja B.2, kuid rahvastikubaasi ühtlustamise püüded on ambitsioonikamad. Variandid B.2 ja C.2 näevad ette statistilise väljundi ja raamistiku paindlikkuse ulatuslikuma parandamise kui variantide B.1 ja C.1 puhul.
- Variandid D.1 ja D.2 näevad ette väljundite täieliku ühtlustamise ja olulise täiustamise ning piisava paindlikkuse tagamise statistika edasiseks arendamiseks, et vastata uutele vajadustele. Variandi D.2 alla kuulub ka statistilise rahvastikuregistri kasutuselevõtt kõigis liikmesriikides.

Kõigi variantide kulud on võimalikult suures ulatuses kvantifitseeritud järgmiste kriteeriumide alusel: i) rahvastikubaasi ühtlustamise tase; ii) statistiliste väljundite täiustamine; ning iii) statistiliste protsesside lõimimine riiklike statistiliste rahvastikuregistrite abil. Enamikul juhtudel ei olnud saadavat kasu selle sageli kaudse olemuse või hajutatuse tõttu võimalik kvantifitseerida ning seetõttu hinnati seda kvalitatiivselt.

Kuna saadavat kasu ei olnud võimalik kvantifitseerida, ei olnud võimalik ka variante otseselt järjestada. Tõhususe hindamine näitas siiski kvalitatiivselt, et ükski variant ei ole ilmselgelt

¹⁴ SWD(2023) 11, SWD(2023) 12.

¹⁵ SEC(2023) 38.

kulutõhusam kui teine. Pigem pakuvad nad küll suuremat kasu (otseselt statistika kasutajate ja kaudselt kogu ühiskonna jaoks), aga seejuures ka suuremaid kulusid (peamiselt statistika tegijate, st riiklike statistikasüsteemide jaoks). Statistika tegijate ja kasutajate vaheline suur erinevus seisneb selles, et tootjad keskendusid kuludele, samas kui kasutajad olid rohkem huvitatud kasust. Hindamine näitas siiski selgelt, et ELi poliitiliste prioriteetidega seotud andmevajaduste rahuldamiseks võetaval ambitsioonikatel meetmetel on oma hind – võrreldes praeguste baaskuludega vajavad statistikategijad märkimisväärselt rohkem lisavahendeid (kuni 10 % variandi D.2 puhul). Ainult kõige ambitsioonikamad variandid D.1 ja D.2 sisaldavad kaugeleulatuvaid meetmeid selliste ELi peamiste poliitikavaldkondade vajaduste rahuldamiseks nagu linna- ja maapiirkondade lõimumine, Euroopa rohelepe ning põhiõigused ja diskrimineerimiskeeld. Lisaks hõlmab ainult variant D.2 statistilisi rahvastikuregistreid, mille eesmärk on tõhustada statistika tegemist ja edendada seega väljundite osas püstitatud ambitsioonikaid eesmärke.

Seepärast eelistati üldiselt varianti D.2. See variant on kõige ambitsioonikam statistilise väljundi ja raamistiku paindlikkuse osas ning saavutab parima tulemuse, kuna sisaldab sama ambitsioonikat statistika tegemise süsteemide lihtsustamise ja lõimimise ning kestliku pikaajalisele tõhususe kasvu eesmärki. Subsidiaarsuse ja proportsionaalsuse põhimõtte järgimise osas esineb siiski jätkuvalt ebaselgust ning koostalitlusvõimeliste statistiliste rahvastikuregistrite kasutuselevõtuga kõigis liikmesriikides kaasnevad märkimisväärsed kohanemiskulud. Seepärast oleks mõistlik ka alternatiivne (konservatiivne) lähenemisviis, kus eelistatakse varianti C.2, kui variandi D.2 proportsionaalsuse ja tõhususega seotud probleeme peetakse liiga kaalukaks – see oleks vastuvõetavam ka statistika tegijatele, kes on peamised rakendamise seotud sidusrühmad.

Käesoleva seadusandliku ettepaneku suurim erinevus võrreldes mõjuhinnangu eelistatud variantidega on väiksem ambitsioonikus võrdõiguslikkust käsitlevate andmete osas ja liikmesriikides statistiliste rahvastikuregistrite loomise alal. Viimase teemaga seoses mainitakse mõjuhinnangus konkreetseid kahtlusi selle kohta, kas selliste statistiliste registrite nõudmine kõigis liikmesriikides on kooskõlas proportsionaalsuse ja subsidiaarsuse põhimõttega. Seega järgitakse ettepanekus pigem varianti C.2 ehk keskendutakse rohkem statistikataristu väljundipõhistele aspektidele, täpsustamata menetluslikke piiranguid. Need riiklike statistikaametite eksperdid, kellega konsulteeriti, pooldasid samuti väljundipõhist lähenemisviisi. Selline ettepanek tugevdaks jätkuvalt õiguslikku alust ja soodustaks uuenduslike lahenduste väljatöötamist, mis võimaldaksid liikmesriikide vahel andmeid jagada, et lahendada ELi kodanike liikumisvabadusega seotud piiriüleseid kvaliteediprobleeme. Eelkõige toetatakse selgesõnaliselt eraelu puutumatust soodustavaid tehnoloogiaid, et andme jagamine toimuks täielikus kooskõlas ELi isikuandmete kaitset käsitlevate õigusaktidega (vt allpool punkt „Põhiõigused“).

- **Õigusnormide toimivus ja lihtsustamine**

Eelistatud variantidega D.2 või C.2 kaasneb tõenäoliselt võimalus hoida kokku õigusloome kvaliteedi ja tulemuslikkuse programmiga seotud kulusid, mis tuleneb statistikaprotsesside lihtsustamisest, ühtlustamisest ja lõimimisest. Lihtsustamist oodatakse eriti lähteandmete omanike ja riiklike statistikaametite vahelises andme jagamises, õigusnormide kohandamises vastavalt riiklike statistikaametite ja Eurostati muutuvatele andmevajadustele ning andmete edastamises riiklikelt statistikaametitelt Eurostatile. Kasutajate jaoks on kasulik lihtsustatud keskne juurdepääs Eurostati veebisaidil olevale statistikale.

Eelistatud variandi C.2 kohaselt ei nõuta käesolevas ettepanekus statistiliste rahvastikuregistrite loomist, kuid tugevdatakse liikmesriikidevahelise andme jagamise õiguslikke ja tehnilisi eeldusi. Kaasaegse tehnoloogia kasutamine andmete jagamisel võib

pikas perspektiivis pakkuda tulemuslikumaid ja tõhusamaid lahendusi statistika kvaliteedi tagamiseks.

- **Põhiõigused**

Mõjuhindangus tehti kindlaks kaks peamist allikat, millel võib olla kaudne mõju põhiõigustele. Ühelt poolt väljendasid mitmed sidusrühmad konsultatsioonidel muret selle üle, et täiustatud ja ajakohastatud statistikataristutega, mis ühendavad tõhusalt kõikvõimalikke asjakohaseid allikaid ja võimaldavad jagada andmeid liikmesriikide vahel, võivad kaasneda suuremad ohud isikuandmete kaitsele. Teisalt parandaks sotsiaalseid nähtusi käsitleva statistika (sealhulgas paremad andmed haavatavate rühmade sotsiaalmajanduslike tunnuste või diskrimineerimise põhjuste kohta) suurem kättesaadavus ja parem kvaliteet põhiõigustealast poliitikat.

Käesolevas ettepanekus võetakse neid järeldusi arvesse ja nähakse ette asjakohaste statistiliste väljundite proportsionaalsed ja sihipärased parandused, järgides samal ajal määrustes (EL) 2016/679¹⁶ ja (EL) 2018/1725¹⁷ sätestatud ELi põhimõtteid isikuandmete kaitse kohta ning pidades silmas nende õiguslikku mõju.

4. MÕJU EELARVELE

Ettepanek ei hõlma korrapärase andmekogumise rahastamist, vaid sellega nähakse ette ELi kaasrahastus asjakohastele moderniseerimispüüdlustele, sealhulgas liikmesriikide proovi- ja teostatavusuuringutele. Komisjon (Eurostat) võtab ka kohustuse arendada välja turvaline andmejägamistaristu. Lisaks on vaja suurendada komisjoni (Eurostati) inimressursse ja IT-alaseid operatiivvahendeid, et tulla toime suurema regulatiivse, järelevalvealase ja statistika tegemise koormusega, mis märkimisväärselt suurenenud andmekogumisega kaasneb.

Ettepaneku üldine finantsmõju on piiramatu kestusega. Finantsselgituses on esitatud hinnanguline mõju eelarvele esimese kümne aasta jooksul pärast määruse jõustumist.

5. MUU TEAVE

- **Rakenduskavad ning järelevalve, hindamise ja aruandluse kord**

Euroopa Parlament ja nõukogu võtavad kavandatud määruse vastu eeldatavasti 2023. aastal ning komisjon võtab veidi pärast seda vastu rakendusmeetmed. Määrus on vahetult kohaldatav kõikides ELi liikmesriikides, ilma et oleks vaja rakenduskava.

Liikmesriigid hakkavad esitama komisjonile uue määruse alusel andmeid eeldatavasti 2026. aastal.

Kooskõlas mõjuhindanguga jälgitakse ja hinnatakse korrapäraselt vastuvõetud määruse rakendamist. Mõjuhindang sisaldab ka järelevalvekorda, sealhulgas ettepanekuid kasutatavate näitajate kohta.

¹⁶ Euroopa Parlamendi ja nõukogu 27. aprilli 2016. aasta määrus (EL) 2016/679 füüsiliste isikute kaitse kohta isikuandmete töötlemisel ja selliste andmete vaba liikumise ning direktiivi 95/46/EÜ kehtetuks tunnistamise kohta (isikuandmete kaitse üldmäärus) ([ELT L 119, 4.5.2016, lk 1](#)).

¹⁷ Euroopa Parlamendi ja nõukogu 23. oktoobri 2018. aasta määrus (EL) 2018/1725, mis käsitleb füüsiliste isikute kaitset isikuandmete töötlemisel liidu institutsioonides, organites ja asutustes ning isikuandmete vaba liikumist, ning millega tunnistatakse kehtetuks määrus (EÜ) nr 45/2001 ja otsus nr 1247/2002/EÜ ([ELT L 295, 21.11.2018, lk 39](#)).

- **Ettepaneku sätete üksikasjalik selgitus**

Kavandatud määrusega nähakse ette uus Euroopa rahvastiku- ja eluasemestatistika raamistik. Ettepanekuga ühendatakse praegune statistika rahvastiku, rände ja loenduste kohta ning nähakse ette, et liikmesriigid peavad esitama statistikat 3 valdkonna (rahvastik, eluase, pered ja leibkonnad), 11 teema ja 23 alamteema kohta. Lisaks sellele nähakse ette artiklid, milles käsitletakse reguleerimiset, mõisteid, statistilist üldkogumit ja statistilisi üksusi, perioodilisust ja vaatlusaegu, andmeallikaid ja meetodeid, sealhulgas konkreetseid eeldusi halduslike andmeallikate taaskasutamiseks, statistilist konfidentsiaalsust, kvaliteedinõudeid, andmete jagamist, proovi- ja teostatavusuuringuid ning võimalikku rahalist toetust.

Mõistete osas püütakse käesoleva ettepanekuga lahendada praegustes õigusaktides hindamise käigus tuvastatud struktuurset probleemi, nimelt rahvastikubaasi ühtlustatud mõiste puudumist. Uus ettepanek tugineb ühisele rahvastiku määratlusele, mille aluseks on statistiline alalise elukoha mõiste ilma vaikimisi eranditeta. Lisaks antakse seal sõnaselge soovitus kasutada teaduslikke statistilisi hindamismeetodeid (nt „elumärgid“ või „paigalejäämismäär“), et võimaldada selle määratluse rakendamist alates halduslikest andmeallikatest. Rahvastiku ühtlustatud määratlus, mida rakendatakse nõuetekohaselt kõigis liikmesriikides, parandaks märkimisväärselt Euroopa rahvastikustatistika võrreldavust ja sidusust ning oleks kooskõlas mõjuhinnangus eelistatud variantidega.

Andmenõuete üksikasjad täpsustatakse rakendusaktides, kuid kavandatud määruse alusel saab alamteemade loetelu ning nende perioodilisust ja vaatlusaegu muuta delegeeritud õigusaktidega. Ettepanekuga nähakse ette ka võimalus koguda vastuseks tulevastele andmenõuetele lisaandmeid. Lisaks saab kavandatava määruse alusel vajaduse korral käivitada proovi- ja teostatavusuuringuid ning pakkuda võimalikku kaasrahastamist, et täiendavalt ajakohastada statistika tegemise süsteeme ja testida uusi teemasid. Komisjonile ettepanekuga antavate rakendamis- ja delegeeritud volituste ning proovi- ja teostatavusuuringute algatamise võimaluse eesmärk on säilitada uues raamistikus teatav paindlikkus, mis võimaldab vastata kasutajate uutele vajadustele ja kasutada uutest andmeallikatest tulenevaid võimalusi tulevikus pikema aja jooksul.

Konkreetselt andmete jagamisele pühendatud artiklis kirjeldatakse, kuidas konfidentsiaalseid andmeid saab Euroopa Parlamendi ja nõukogu määruse (EÜ) nr 223/2009¹⁸ alusel jagada konkreetsetel rahvastikustatistika eesmärkidel. Ühest küljest on varasemad kogemused näidanud, et ELi kodanike vaba liikumisega seotud katvusprobleemide tõhusaks lahendamiseks on vaja riiklike statistikaametite vahelist piiriülest koostööd, mis põhineks individuaalsetel andmetel. Teisest küljest piiratakse määrusega (EL) 2016/679 selles kontekstis rangelt andmete jagamist, tuginedes kuuele põhimõttele, sealhulgas andme jagamise eesmärgikohasuse põhimõte, võimalikult väheste andmete kogumine ning terviklus ja konfidentsiaalsus. Selleks et võimaldada tõhusat andmete jagamist kvaliteedi huvides kooskõlas määrusega (EL) 2016/679, nõutakse käesolevas ettepanekus selliste eraelu puutumatu soodustavate tehnoloogiate katsetamist ja kasutamist, mis on välja töötatud andmekogumise vähendamiseks. Komisjon (Eurostat) peab lisaks looma turvalise taristu, mis hõlbustab sellist andmete jagamist, ning tagama sealjuures andmetöötamise tehnilise terviklikkuse ja konfidentsiaalsuse.

¹⁸ Euroopa Parlamendi ja nõukogu 11. märtsi 2009. aasta määrus (EÜ) nr 223/2009 Euroopa statistika kohta ning Euroopa Parlamendi ja nõukogu määruse (EÜ, Euratom) nr 1101/2008 (konfidentsiaalsete statistiliste andmete Euroopa Ühenduste Statistikaametile edastamise kohta), nõukogu määruse (EÜ) nr 322/97 (ühenduse statistika kohta) ja nõukogu otsuse 89/382/EMÜ, Euratom (millega luuakse Euroopa ühenduste statistikaprogrammi komitee) kehtetuks tunnistamise kohta (ELT L 87, 31.3.2009, lk 164).

Ettepaneku sellel osal, millega muudetakse määrust (EÜ) nr 862/2007, on kolm eri eesmärki:

- (1) vähendada selle määruse statistilist ulatust, jättes välja artikli 3, mille statistilised teemad viiakse üle uude Euroopa rahvastikustatistika raamistikku;
- (2) anda statistikaasutustele rohkem õiguslikke võimalusi õigeaegseks juurdepääsuks halduslikele andmeallikatele ning nende taaskasutamiseks kõnealuse määruse kohaldamisel kooskõlas laiendatud võimalustega, mis on lisatud Euroopa rahvastikustatistika ettepanekule;
- (3) tagada, et kõnealuse määruse kohaldamisel kasutatavad riikide ja territooriumide loendid ühtlustatakse uues Euroopa rahvastikustatistika raamistikus kasutatavate loenditega.

Järjepidevuse tagamiseks tuleb määrust (EÜ) nr 862/2007 muuta Euroopa rahvastikustatistika määruse ettepanekuga, sest statistilised teemad viiakse kõnealusest määrusest üle uude Euroopa rahvastikustatistika raamistikku. Sellel lähenemisviisil on olulised statistilised ja meetoodilised põhjused.

- Mõiste „ränne“ tähistab praegu määruse (EÜ) nr 862/2007 artikli 3 lõike 1 punktide a–c tähenduses rahvastiku põhimõistet, milleks on inimeste teise riiki elama asumine, st nad on osa voogudest, mis muudavad riigi demograafilist tasakaalu. Euroopa rahvastikustatistika ettepaneku eesmärk on võtta esimest korda kõigi demograafilise tasakaalu elementide jaoks kasutusele ühtne ja sidus õiguslik alus. See peaks hõlmama kõiki vooge, sealhulgas rahvastikusündmusi (sünnid, surmad), aga ka rändevooge ja rändajate koosseisu elukohavahetuse käigus ühest riigist teise kolimise tähenduses.
- „Kodakondsuse omandamine ja kaotamine“, mis praegu kuulub määruse (EÜ) nr 862/2007 artikli 3 lõike 1 punkti d kohaldamisalasse, on statistiline teema, mis on oma olemuselt tihedalt seotud demograafilise tasakaaluga, kuna see täiendab rahvastikusündmusi muutustega riigis elavate kodanike arvus (sisse- ja väljavool).

Kõik muud määruse (EÜ) nr 862/2007 muutmise ettepanekud (pealkirja muutmine, reguleerimiseset käsitlevate lõigete väljajätmine artiklist 1 ja mõistete väljajätmine artiklist 2) tulenevad kõnealuse määruse kohaldamisala vähendamisest.

Ettepanek:

EUROOPA PARLAMENDI JA NÕUKOGU MÄÄRUS,

mis käsitleb Euroopa rahvastiku- ja eluasemestatistikat ning millega muudetakse määrust (EÜ) nr 862/2007 ja tunnistatakse kehtetuks määrused (EÜ) nr 763/2008 ja (EL) nr 1260/2013

(EMPs kohaldatav tekst)

EUROOPA PARLAMENT JA EUROOPA LIIDU NÕUKOGU,

võttes arvesse Euroopa Liidu toimimise lepingut, eriti selle artikli 338 lõiget 1,

võttes arvesse Euroopa Komisjoni ettepanekut,

olles edastanud seadusandliku akti eelnõu liikmesriikide parlamentidele,

võttes arvesse Euroopa Majandus- ja Sotsiaalkomitee arvamust¹⁹,

võttes arvesse Regioonide Komitee arvamust²⁰,

toimides seadusandliku tavamenetluse kohaselt

ning arvestades järgmist:

- (1) Euroopa rahvastiku- ja eluasemestatistikat on vaja liidu poliitika väljatöötamiseks, rakendamiseks ja hindamiseks; eelkõige puudutab see poliitikat, mis on seotud demograafiliste muutuste, rohe- ja digipöörde, energiatõhususe edendamise, majandusliku, sotsiaalse ja territoriaalse ühtekuuluvuse ning ÜRO tegevuskavas aastani 2030 sätestatud kestliku arengu eesmärkide saavutamiselega.
- (2) Rahvastikustatistika on oluline nimetaja paljude poliitikanäitajate puhul ning seda kasutatakse võrdlusalusena paljudes Euroopa statistikavaldkondades, eelkõige valimialuste moodustamisel üksikisikute ja leibkondade representatiivsete uuringute tegemiseks vastavalt Euroopa Parlamendi ja nõukogu määrusele (EL) 2019/1700²¹.
- (3) Majandus- ja rahandusküsimuste nõukogu annab majanduspoliitika komiteele korrapäraselt volituse hinnata riigi rahanduse pikaajalist jätkusuutlikkust ja kvaliteeti Eurostati koostatud rahvastikuprognoside alusel. Rahvastikuprognose kasutatakse ka poliitika analüüsimiseks Euroopa poolaasta kontekstis. Komisjoni (Eurostat) käsutuses peaks olema kogu vajalik statistika, et koostada ja avaldada rahvastikuprognose vastavalt liidu teabevajadustele.

¹⁹ ELT C , , lk .

²⁰ ELT C , , lk .

²¹ Euroopa Parlamendi ja nõukogu 10. oktoobri 2019. aasta määrus (EL) 2019/1700, millega luuakse valimitena kogutud individuaalsetel andmetel põhineva üksikisikuid ja leibkondi käsitleva Euroopa statistika ühtne raamistik ning muudetakse Euroopa Parlamendi ja nõukogu määruseid (EÜ) nr 808/2004, (EÜ) nr 452/2008 ja (EÜ) nr 1338/2008 ning tunnistatakse kehtetuks Euroopa Parlamendi ja nõukogu määrus (EÜ) nr 1177/2003 ja nõukogu määrus (EÜ) nr 577/98 (ELT L 261I, 14.10.2019, lk 1).

- (4) Vastavalt Euroopa Liidu toimimise lepingu artikli 175 teise lõigu kohaselt peaks komisjon iga kolme aasta järel esitama Euroopa Parlamendile, nõukogule, majandus- ja sotsiaalkomiteele ning regioonide komiteele ettekande majandusliku, sotsiaalse ja territoriaalse ühtekuuluvuse saavutamisel tehtud edusammude kohta. Nende ettekannete koostamiseks ning demograafiliste arengute ja liidu territooriumide võimalike tulevaste demograafiliste probleemide korrapäraseks jälgimiseks on vaja piirkondlikke ja kohalikke andmeid, sealhulgas andmeid eri liiki territooriumide kohta, nagu piirialad, linnad ja nende funktsionaalsed linnapiirkonnad, suurlinnapiirkonnad, maapiirkonnad, mägipiirkonnad ja saared.
- (5) Vastavalt Euroopa Liidu lepingu (edaspidi „ELi leping“) artikli 16 lõikele 4 määratakse kvalifitseeritud häälteenamus nõukogus kindlaks muu hulgas liikmesriikide elanike arvu alusel. Seepärast peavad liikmesriigid praegu Euroopa Parlamendi ja nõukogu määruse (EL) nr 1260/2013²² artikli 4 lõike 1 kohaselt esitama komisjonile (Eurostatile) andmed kogurahvaarvu kohta riiklikul tasandil.
- (6) 2017. aastal kiitis Euroopa statistikasüsteemi komitee heaks Budapesti memorandum, milles märgiti vajadust saada igal aastal statistikat rahvastiku suuruse ja teatavate sotsiaalsete, majanduslike ja demograafiliste rahvastikunäitajate kohta ning paremat rändestatistika. Selleks et järgida kodanike võrdõiguslikkuse ja diskrimineerimiskeelu põhimõtet kõigis oma tegevustes ning kaitsta üksikkodanike õigusi, nagu need on sätestatud Euroopa Liidu põhiõiguste hartas²³ ning ELi toimimise lepingu artiklites 10 ja 19, on liidul vaja usaldusväärset ja võrreldavat statistikat. Määruses (EL) 2019/1700 on sätestatud raamistik andmete kogumiseks valimitena, mis annab võimaluse koguda andmeid võrdõiguslikkuse ja mittediskrimineerimise kohta, kui valim seda võimaldab, ning koostada sotsiaalmajanduslikke näitajaid ja koguda teavet diskrimineerimise kogemuste kohta ja sel viisil analüüsida mõningaid võrdõiguslikkuse ja diskrimineerimise aspekte. Lisaks korraldavad Euroopa Liidu Põhiõiguste Amet (FRA) ja Euroopa Soolise Võrdõiguslikkuse Instituut (EIGE) eri- ja sihtuuringuid, mis võivad veelgi suurendada võrdõiguslikkuse statistika kättesaadavust ELi tasandil. Edaspidi tuleks liikmesriikide, Eurostati ja nende asutuste vahelist koostööd ja koordineerimist tõhustada, et täita kasutajate kasvavat nõudlust usaldusväärsete ja põhjalike andmete järele, mis käsitlevad võrdõiguslikkust ja mitmekesisust liidus.
- (7) Selleks et saavutada Euroopa rohelepe eesmärged, on tõhusate poliitikameetmete väljatöötamiseks ja hindamiseks vaja täiustatud statistikat eluruumide energiakasutuse ja -tõhususe kohta, üksikasjalikke geograafilisi andmeid elanikkonna jaotumise kohta ning põhjalikumaid uuringuid elanikkonna ja eluruumide vaheliste seoste kohta. COVID-19 pandeemia tingis vajaduse usaldusväärse, sagedasti avaldatava ja ajakohase statistika järele surmajuhtumite kohta liidus. Kuigi andmevajadused täideti, sest liikmesriigid kogusid andmeid ja edastasid need komisjonile (Eurostatile) vabatahtlikult, vajab liit selliste andmete kohustuslikuks kogumiseks Euroopa statistikasüsteemis asjakohast mehhanismi, mis tagaks andmete nõutud sageduse, ajakohasuse ja üksikasjalikkuse.
- (8) ÜRO Majandus- ja Sotsiaalnõukogu võtab ÜRO statistikakomisjoni ettepanekul iga kümne aasta tagant vastu resolutsioonid maailma rahva ja eluruumide loenduse kohta ning kutsub ÜRO liikmesriike üles korraldama kooskõlas rahvusvaheliste ja piirkondlike soovitusetega rahva ja eluruumide loendusi ning tagama nende loenduste

²² Euroopa Parlamendi ja nõukogu 20. novembri 2013. aasta määrus (EL) nr 1260/2013 Euroopa rahvastikustatistika kohta (ELT L 330, 10.12.2013, lk 39).

²³ ELT C 202, 7.6.2016, lk 389.

tulemuste terviklikkuse, usaldusvääruse, täpsuse ja väärtuse. Euroopa rahvastiku- ja eluasemestatistikas tuleks neid soovitusi arvesse võtta.

- (9) Euroopa Parlamendi ja nõukogu määrusega (EÜ) nr 223/2009²⁴ kehtestati raamistik Euroopa statistika arendamiseks, tegemiseks ja levitamiseks ühiste statistikaalaste põhimõtete alusel. Selles määruses on sätestatud kvaliteedikriteeriumid ning osutatud vajadusele minimeerida andmeesitajate vastamiskoormust ja aidata saavutada üldisem eesmärk vähendada halduskoormust. Euroopa rahvastiku- ja eluasemestatistika uue õigusraamistikuga tuleks rakendada kõnealuses määruses sätestatud kvaliteedikriteeriume ja vähendada koormust, soodustades olemasolevate andmeallikate, sealhulgas haldusandmete tõhusat ja tulemuslikku taaskasutamist.
- (10) Liidu rahva ja eluruumide loenduste statistika, rahvusvahelisi rändevooge käsitleva statistika, rändajate koosseisu ja kodakondsuse saamise statistika ning rahvastikustatistika hindamine²⁵ on näidanud, et praegune õigusraamistik, mis koosneb Euroopa Parlamendi ja nõukogu määrustest (EÜ) nr 862/2007²⁶, (EÜ) nr 763/2008²⁷ ja (EL) nr 1260/2013, on statistikat üldiselt märkimisväärselt parandanud võrreldes olukorraga 2005. aastal, kui praegune õigusraamistik ei olnud veel jõustunud. Kehtivas raamistikus võib siiski esineda ühtsuse ja võrreldavusega seotud probleeme, mis tuleks lahendada.
- (11) Muutuv demograafiline olukord ja hiljutised rändesuundumused on tekitanud vajaduse ajakohasema, sagedamini avaldatava ja detailsema rahvastikku, rahvastikusündmusi ja eluruumi käsitleva Euroopa statistika järele, mis sisaldab üksikasju teemade või rühmade kohta, mis on viimase kümne aasta jooksul muutunud poliitiliselt ja ühiskondlikult oluliseks. Kehtiv õigusraamistik ei ole ka piisavalt paindlik, et kohaneda muutuvate poliitiliste vajadustega ning võimaldada uute allikate kasutamist riiklikul ja liidu tasandil. Lisaks on kehtiva õigusraamistiku struktuur, mille aluseks on kolm eri ajal vastu võetud määrust, põhjustanud statistikas olemuslikke vastuolusid. Määruse (EL) nr 1260/2013 kohaldamine lõpeb 31. augustil 2028 ja seetõttu on selle määruse alusel kogutava rahvastikustatistika jaoks vaja uut õiguslikku alust. Seepärast on vaja kehtiv õigusraamistik asendada uue, sidusama ja paindlikuma raamistikuga, millega tuleks muuta määruse (EÜ) nr 862/2007 asjakohaseid osi ning tunnistada kehtetuks määrused (EÜ) nr 763/2008 ja (EL) nr 1260/2013.
- (12) Määruse (EÜ) nr 862/2007 artikkel 3 hõlmab statistikat elanike kodakondsuse ja sünniriigi kohta (rändajate koosseis), elukohariigi muutuse kohta (rahvusvahelised rändevood) ning elanike kodakondsuse omandamise kohta; muu selle määruse kohane statistika käsitleb sisserändealaste õigusaktide ja rahvusvahelise kaitsega seotud haldus- ja kohtumenetlusi. Artikli 3 kohane statistika on seega tihedalt seotud määruste (EÜ) nr 763/2008 ja (EL) nr 1260/2013 alusel koostatud statistikaga elanikkonna ja selle demograafilise muutuse kohta ning peaks olema sellega

²⁴ Euroopa Parlamendi ja nõukogu 11. märtsi 2009. aasta määrus (EÜ) nr 223/2009 Euroopa statistika kohta ning Euroopa Parlamendi ja nõukogu määruse (EÜ, Euratom) nr 1101/2008 (konfidentsiaalsete statistiliste andmete Euroopa Ühenduste Statistikaametile edastamise kohta), nõukogu määruse (EÜ) nr 322/97 (ühenduse statistika kohta) ja nõukogu otsuse 89/382/EMÜ, Euratom (millega luuakse Euroopa ühenduste statistikaprogrammi komitee) kehtetuks tunnistamise kohta (ELT L 87, 31.3.2009, lk 164).

²⁵ SWD(2023) 13.

²⁶ Euroopa Parlamendi ja nõukogu 11. juuli 2007. aasta määrus (EÜ) nr 862/2007, mis käsitleb ühenduse rände- ja rahvusvahelise kaitse statistikat ja millega tunnistatakse kehtetuks nõukogu määrus (EMÜ) nr 311/76 võõrtöötajaid käsitleva statistika koostamise kohta (ELT L 199, 31.7.2007, lk 23).

²⁷ Euroopa Parlamendi ja nõukogu 9. juuli 2008. aasta määrus (EÜ) nr 763/2008 rahva ja eluruumide loenduste kohta (ELT L 218, 13.8.2008, lk 14).

kooskõlas. Selleks, et tagada sisemise järjepidevus, peaks kõnealusel statistikal olema sama õiguslik alus ning määrusest (EÜ) nr 862/2007 tuleks artikkel 3 välja jätta.

- (13) Mõnede eelkõige demograafilise ja rändeolukorraga seotud rahvastiku- ja eluasemetunnuste kiire muutumine ning sellest tulenev vajadus poliitikat kiiresti suunata ja kohandada tähendab, et statistika peaks olema ajakohasena kättesaadav peatselt pärast vaatlusperioodi lõppu. Statistika esitamise sagedust ja statistika ajakohasust tuleks seetõttu märgatavalt parandada.
- (14) Euroopa Parlamendi ja nõukogu määrusega (EÜ) nr 1059/2003²⁸ kehtestati ruutvõrkudel põhinev meetodika territooriumide tüpoloogia määramiseks, mille aluseks on rahvastiku jaotus ühe ruutkilomeetri suurusel võrguruudul. Komisjoni rakendusmääruses (EL) 2018/1799,²⁹ mis oli 2021. aasta rahva ja eluruumide loendustega kaasnev ajutine otsene statistikaalane meede, sätestati loenduse peamised väljundid 1 km² ruutvõrgu kohta üleeuroopalisel tasandil. Õigusraamistik peaks tagama ruutvõrkudel põhineva geoviidetege rahvastikustatistika jätkuva levitamise ja sama põhimõtte peaks laienema ka eluasemestatistikale.
- (15) Territoriaalüksused ja statistilised ruutvõrgud tuleks määrata kindlaks vastavalt määrusele (EÜ) nr 1059/2003.
- (16) Asukoha geokodeerimiseks tuleks kasutada Euroopa Parlamendi ja nõukogu direktiivi 2007/2/EÜ³⁰ III lisa kohast statistiliste üksuste valdkonna ruutvõrku.
- (17) Euroopa rahvastiku- ja eluasemestatistika kehtivat õigusraamistikku on vaja ajakohastada, et tagada praegu eraldiseisvate statistiliste protsesside asjakohane lõimimine ühisesse raamistikku, mis võimaldab Euroopa statistikasüsteemil tõhusalt reageerida liidu uutele teabevajadustele ja edendada statistikaalast innovatsiooni. Statistilised väljundid peavad paranema, et need oleksid ühiskonna demograafiliste, rände-, sotsiaalsete ja majanduslike muutuste kontekstis jätkuvalt asjakohased.
- (18) Haldusallikatel põhinevat korrapäraselt (iga-aastaselt ja aastast lühema perioodi) rahvastiku- ja eluasemestatistikat tuleks täiendada teabega, mis kogutakse liidus iga kümne aasta tagant ÜRO põhimõtete ja soovitude kohaselt korraldatavate koordineeritud rahva ja eluruumide loenduste abil. Väga oluline on ka see, et rahva ja eluruumide loendused pakuvad ainulaadset võimalust suurendada ametliku statistika nähtavust nii meetmete kui ka tulemuste osas.
- (19) Liidu loenduste kulutõhusamaks muutmiseks tuleks täielikult ära kasutada liikmesriikides kättesaadavaid rikkalikke haldusandmeid või kombineerida erinevaid allikaid, sealhulgas asjade interneti ja digiteenuste osutamisega seotud allikaid. Neid tuleks kasutada ka selleks, et uuesti kindlaks määrata demograafiline lähtetase, ja need peaksid hõlmama uuringuid halduslike andmeallikate katvuse kohta.
- (20) Et liikmesriigid ja komisjon (Eurostat) saaksid teha kvaliteetset Euroopa rahvastiku- ja eluasemestatistikat kulutõhusal viisil, peaks neil olema pidev juurdepääs võimalikult paljudele andmeallikatele. Seepärast on äärmiselt oluline, et riiklikel statistikaasutustel oleks vastavalt määruse (EÜ) nr 223/2009 artiklile 17a õigeaegne juurdepääs riikliku,

²⁸ Euroopa Parlamendi ja nõukogu 26. mai 2003. aasta määrus (EÜ) nr 1059/2003, millega kehtestatakse ühine statistiliste territoriaalüksuste liigitus (NUTS) (ELT L 154, 21.6.2003, lk 1).

²⁹ Komisjoni 21. novembri 2018. aasta rakendusmäärus (EL) 2018/1799, millega kehtestatakse ajutised otsesed statistikaalased meetmed 2021. aasta rahva ja eluruumide loenduse valitud teemade levitamiseks 1 km² ruutvõrgule geokodeerituna (ELT L 296, 22.11.2018, lk 19).

³⁰ Euroopa Parlamendi ja nõukogu 14. märtsi 2007. aasta direktiiv 2007/2/EÜ, millega rajatakse Euroopa Ühenduse ruumiantmete infrastruktuur (INSPIRE) (ELT L 108, 25.4.2007, lk 1).

piirkondliku ja kohaliku tasandi haldusasutuste valduses olevatele haldusandmetele ja nad saaksid neid andmeid kiiresti kasutada. Näiteks võib hoonete energiatõhusust käsitlev statistika tugineda haldusandmetele, mis on seotud energiamärgiste väljastamisega hoonetele Euroopa Parlamendi ja nõukogu direktiivi 2010/31/EL³¹ alusel. Riiklikud statistikaametid tuleks kaasata ka otsuste tegemisse asjakohaste halduslike andmeteallikate kavandamise ja ümberkujundamise kohta, et neid allikaid saaks edaspidi taaskasutada ametliku statistika koostamiseks.

- (21) Viimastel aastatel on välja töötatud põhjalikud liidu tasandi andmebaasid ja koostalitlavad süsteemid, mis on seotud elukohta, rahvastikusündmuste, kodakondsuse ning rände ja piiriülese liikumisega – näiteks on need sätestatud Euroopa Parlamendi ja nõukogu määrustes (EL) nr 910/2014³², (EL) 2018/1724³³, (EL) 2019/817³⁴ ja (EL) 2019/818³⁵. Need annavad väärtuslikku teavet, mida saab kasutada ka Euroopa rahvastiku- ja eluasemestatistika koostamiseks ja selle kvaliteedi tagamiseks.
- (22) Seepärast on oluline, et komisjon (Eurostat) saaks neid andmeid uuesti kasutada üksnes statistika tarbeks, järgides rangelt isikuandmete kaitse ja puutumatus eeskirju, mis on sätestatud Euroopa Parlamendi ja nõukogu määruses (EL) 2018/1725³⁶. Eelkõige tuleks seda kohaldada statistiliste andmete suhtes, mida säilitatakse aruandluse ja statistika keskhoidlas kooskõlas määruse (EL) 2019/817 artikli 39 lõikes 1 ja määruse (EL) 2019/818 artikli 39 lõikes 1 sätestatud aruandluse ja statistika keskhoidla eesmärgiga ning vastavalt määrustele, millega luuakse süsteemid, mille statistilisi andmeid säilitatakse aruandluse ja statistika keskhoidlas. Võttes eelkõige arvesse, et aruandluse ja statistika keskhoidla ülesanne on esitada poliitika, tegevuse ja andmekvaliteedi tarbeks süsteemiüleseid statistilisi andmeid ja analüütilisi aruandeid, peaks komisjon (Eurostat) tegema võimalikult suures ulatuses koostööd Vabadusel, Turvalisusel ja Õigusel Rajaneva Ala Suuremahuliste IT-süsteemide Operatiivjuhtimise Euroopa Liidu Ametiga (eu-LISAg), et esitada nõutav Euroopa statistika.
- (23) Erasektori valduses olevad andmed võivad parandada Euroopa rahvastiku- ja eluasemestatistika katvust, ajakohasust ja kriisidele reageerimise suutlikkust ning edendada statistilist innovatsiooni. Sellised andmed võivad täiendada olemasolevat rahvastiku- ja rändestatistikat ning soodustada statistikalaseid uuendusi ja neid saab

³¹ Euroopa Parlamendi ja nõukogu 19. mai 2010. aasta direktiiv 2010/31/EL hoonete energiatõhususe kohta (ELT L 153, 18.6.2010, lk 13).

³² Euroopa Parlamendi ja nõukogu 23. juuli 2014. aasta määrus (EL) nr 910/2014 e-identimise ja e-tehingute jaoks vajalike usaldusteenuste kohta siseturul ja millega tunnistatakse kehtetuks direktiiv 1999/93/EÜ (ELT L 257, 28.8.2014, lk 73).

³³ Euroopa Parlamendi ja nõukogu 2. oktoobri 2018. aasta määrus (EL) 2018/1724, millega luuakse ühtne digivärv teabele ja menetlustele ning abi- ja probleemilahendamisteenustele juurdepääsu pakkumiseks ning millega muudetakse määrust (EL) nr 1024/2012 (ELT L 295, 21.11.2018, lk 1).

³⁴ Euroopa Parlamendi ja nõukogu 20. mai 2019. aasta määrus (EL) 2019/817, millega luuakse ELi infosüsteemide koostalitlusvõime raamistik piiride ja viisade valdkonnas ning muudetakse Euroopa Parlamendi ja nõukogu määrusi (EÜ) nr 767/2008, (EL) 2016/399, (EL) 2017/2226, (EL) 2018/1240, (EL) 2018/1726 ja (EL) 2018/1861 ning nõukogu otsuseid 2004/512/EÜ ja 2008/633/JSK (ELT L 135, 22.5.2019, lk 27).

³⁵ Euroopa Parlamendi ja nõukogu 20. mai 2019. aasta määrus (EL) 2019/818, millega luuakse ELi infosüsteemide koostalitlusvõime raamistik politsei- ja õiguskoostöö, varjupaiga ja rände valdkonnas ning muudetakse määrusi (EL) 2018/1726, (EL) 2018/1862 ja (EL) 2019/816 (ELT L 135, 22.5.2019, lk 85).

³⁶ Euroopa Parlamendi ja nõukogu 23. oktoobri 2018. aasta määrus (EL) 2018/1725, mis käsitleb füüsiliste isikute kaitset isikuandmete töötlemisel liidu institutsioonides, organites ja asutustes ning isikuandmete vaba liikumist, ning millega tunnistatakse kehtetuks määrus (EÜ) nr 45/2001 ja otsus nr 1247/2002/EÜ (ELT L 295, 21.11.2018, lk 39).

kasutada isegi esialgsete hinnangute koostamiseks. Riiklikel statistikaametitel ja muudel pädevatel riiklikel asutustel ning komisjonil (Eurostatil) peaks olema juurdepääs sellistele andmetele ja võimalus neid kasutada.

- (24) Selleks et tagada Euroopa rahvastiku- ja eluasemestatistika võrreldavus liidu tasandil, on oluline kasutada ühiseid rahvastikumääratlusi ja rakendada neid ühtlustatult. Et kasutada järjepidevalt, kindlalt ja kulutõhusalt ühte ühtlustatud rahvastikubaasi ja tagada seejuures ajakohased tulemused, tuleb kohaldada statistilisi meetodeid ja modelleerimismeetodeid, nagu „elumärgid“ ja „paigalejäämismäär“.
- (25) Liikmesriigid peaksid andmed ja metaandmed edastama elektrooniliselt, asjakohases tehnilises vormingus, mille määrab kindlaks komisjon. Rahvusvahelisi standardeid, nagu statistiliste andmete ja metaandmete vahetuse algatus (SDMX), ja liidus välja töötatud statistilisi või tehnilisi standardeid, nagu metaandmete ja valideerimisstandardid või Euroopa koostalitusvõime raamistiku põhimõtted, tuleks kasutada määral, mis on Euroopa rahvastiku- ja eluasemestatistika puhul asjakohane. Euroopa statistikasüsteemi komitee on toetanud Euroopa statistikasüsteemi metaandmete ja kvaliteediaruannete standardeid kooskõlas määruse (EÜ) nr 223/2009 artikliga 12. Nende standardite eesmärk on aidata kaasa kvaliteedi tagamise ja aruandluse ühtlustamisele kõnealuse määruse alusel ning seetõttu tuleks need kasutusele võtta.
- (26) Euroopa rahvastiku- ja eluasemestatistika peaks vastama määruses (EÜ) nr 223/2009 sätestatud asjakohasuse, täpsuse, ajakohasuse ja õigeaegsuse, kättesaadavuse ja selguse ning võrreldavuse ja sidususe kvaliteedikriteeriumidele. Statistika kvaliteeti tuleks täiustada vastavalt liidu vajaduste muutumisele. Komisjoni (Eurostat) tehtud kvaliteedihindamise tulemused peaksid olema statistika kasutajate jaoks avalikult kättesaadavad. Kõnealune statistika peaks olema tasuta ja lihtsasti juurdepääsetav komisjoni (Eurostat) veebisaidil olevate andmebaaside ja komisjoni (Eurostat) väljaannete kaudu.
- (27) Määrus (EÜ) nr 223/2009 sisaldab norme andmete edastamise kohta liikmesriikidest komisjonile (Eurostatile) ja nende andmete kasutamise kohta, sealhulgas konfidentsiaalsete andmete edastamise ja kaitsmise kohta. Käesoleva määruse kohaselt võetud meetmed peaksid tagama konfidentsiaalsete andmete edastamise ja kasutamise üksnes statistika tarbeks kooskõlas nimetatud määruse artiklitega 21 ja 22.
- (28) Komisjon (Eurostat) peab austama liikmesriikide poolt määruse (EÜ) nr 223/2009 kohaselt edastatud andmete statistilist konfidentsiaalsust. Käesoleva määruse alusel kogutava rahvastikustatistika jaoks tuleks välja töötada ühtlustatud lähenemisviis, et tagada Euroopa koondandmete kvaliteet ja hoida ära konfidentsiaalsete andmete avaldamine statistilistes väljundites, vältides samas nii palju kui võimalik andmete summutamist.
- (29) Riiklikul tasandil kättesaadavate andmeallikate põhjal ei ole alati võimalik täpselt määrata nähtusi, mis on seotud isikute vaba liikumisega liidus, inimeste juurdepääsuga piiriülestele teenustele rahvastikusündmuste kontekstis ning inimeste õigusega osta ja omada liidu mis tahes piirkonnas eluaset, mida kasutatakse peamise, teise või puhkuseelukohana. Lisaks esineb asümmeetriat kahepoolsetes rändevoogudes ja raskusi on ka rahvastikurühmade mõõtmisel näiteks rändajate, kodutute või kodakondsuseta isikute puhul. Seepärast tuleks tõhustada andmete jagamist rahvastiku- ja rändestatistika koostamiseks ja selle kvaliteedi tagamiseks ning seda statistikat tuleks käsitada täiendava andmeallikana. Selline tõhusam andme jagamine võib hõlmata paljusid asjakohaseid andmeid – nii selliseid, mis ilmselgelt ei võimalda

statistilisi üksusi otseselt ega kaudselt kindlaks teha, kui ka andmeid, mille suhtes võidakse kohaldada statistilise konfidentsiaalsuse nõudeid. Liikmesriigid peaksid nii oma kui ka teiste liikmesriikide huvides osalema andmejägamises, sealhulgas katseprojektides, kus hinnatakse uuenduslikke turvalisi lahendusi. Komisjon (Eurostat) peaks välja arendama turvalise taristu, mis hõlbustab sellist andmete jagamist, ning tagama sealjuures kõik vajalikud kaitsemeetmed.

- (30) Kui andmete jagamine eeldab isikuandmete töötlemist vastavalt Euroopa Parlamendi ja nõukogu määrusele (EL) 2016/679³⁷ või määrusele (EL) 2018/1725, tuleks täielikult kohaldada eesmärgikohasuse, võimalikult väheste andmete kogumise, säilitusaja piiramise ning tervikluse ja konfidentsiaalsuse põhimõtteid. Otsesele andmeedastusele tuleks eelkõige eelistada eraelu puutumatus soodustaval tehnoloogial põhinevaid andmejägamismehhanisme, mis on nende põhimõtete rakendamiseks välja töötatud.
- (31) Konfidentsiaalsete andmete jagamine peaks toimuma üksnes taotluse alusel, milles põhjendatakse selliste andmete jagamise vajadust vastavalt määruse (EÜ) nr 223/2009 V peatükile.
- (32) Pikemas perspektiivis peaks ühiste jõupingutuste puhul, mida Euroopa statistikasüsteemi raames tehakse selleks, et leevendada piiriülese statistika kvaliteediga seotud probleeme, nagu liikumisvabadust kasutavate liidu elanike topeltarvestus, olema võimalikult palju kasu määrusega (EL) nr 910/2014 liidu tasandil kehtestatud ühtsetest digitaalsetest identifikaatoritest.
- (33) Käesolev määrus ei piira Euroopa Parlamendi ja nõukogu määruste (EL) 2016/679 ja (EL) 2018/1725 ega direktiivi 2002/58/EÜ³⁸ kohaldamist. Viimati nimetatud määrusi kohaldatakse nende vastavas kohaldamisalas käesoleva määruse kohase isikuandmete töötlemise suhtes.
- (34) Euroopa rahvastiku- ja eluasemestatistikat tuleks arendada, et võtta arvesse muutuvatest poliitilistest prioriteetidest tulenevaid uusi andmevajadusi ning muutusi liidu demograafilises, rände-, sotsiaalses ja majanduslikus olukorras. Komisjon (Eurostat) peaks tegema pilootuuringuid, et hinnata vajalikuks peetavate kohanduste teostatavust, ning võtma arvesse selliseid aspekte nagu liikmesriikide kulud ja halduskoormus ning asjakohaste andmeallikate kättesaadavus.
- (35) Selleks et võtta arvesse demograafilisi, majanduslikke ja sotsiaalseid suundumusi ning tehnoloogia arengut, peaks komisjonil olema õigus võtta kooskõlas ELi toimimise lepingu artikliga 290 vastu delegeeritud õigusakte, et muuta Euroopa rahvastiku- ja eluasemestatistika alamteemade loetelu, kirjeldust, perioodilisust ja vaatlusaegu, ajakohastada käesoleva määruse lisas esitatud perioodilisust ja vaatlusaegu ning täpsustada liikmesriikide poolt vastavalt vajadusele esitatavat teavet. On eriti oluline, et komisjon korraldaks oma ettevalmistava töö käigus asjakohaseid konsultatsioone, sealhulgas ekspertide tasandil, ja et kõnealused konsultatsioonid viidaks läbi kooskõlas 13. aprilli 2016. aasta institutsioonidevahelises parema õigusloome kokkuleppes³⁹ sätestatud põhimõtetega. Eelkõige selleks, et tagada võrdne osalemine delegeeritud õigusaktide ettevalmistamises, saavad Euroopa Parlament ja nõukogu kõik

³⁷ Euroopa Parlamendi ja nõukogu 27. aprilli 2016. aasta määrus (EL) 2016/679 füüsiliste isikute kaitse kohta isikuandmete töötlemisel ja selliste andmete vaba liikumise ning direktiivi 95/46/EÜ kehtetuks tunnistamise kohta (isikuandmete kaitse üldmäärus) (ELT L 119, 4.5.2016, lk 1).

³⁸ Euroopa Parlamendi ja nõukogu 12. juuli 2002. aasta direktiiv 2002/58/EÜ, milles käsitletakse isikuandmete töötlemist ja eraelu puutumatus kaitset elektroonilise side sektoris (eraelu puutumatus ja elektroonilist sidet käsitlev direktiiv) (EÜT L 201, 31.7.2002, lk 37).

³⁹ ELT L 123, 12.5.2016, lk 1.

dokumendid liikmesriikide ekspertidega samal ajal ning nende ekspertidel on pidev juurdepääs komisjoni eksperdirühmade koosolekutele, millel arutatakse delegeeritud õigusaktide ettevalmistamist.

- (36) Finantsmääruse, Euroopa Parlamendi ja nõukogu määruse (EL, Euratom) nr 883/2013⁴⁰ ning nõukogu määruste (EÜ, Euratom) nr 2988/95⁴¹, (Euratom, EÜ) nr 2185/96⁴² ja (EL) 2017/1939⁴³ kohaselt tuleb liidu finantshuve kaitsta proportsionaalsete meetmetega, sealhulgas selliste meetmetega, mis käsitlevad rikkumiste, sealhulgas kelmuste või pettuste ärahoidmist, avastamist, kõrvaldamist ja uurimist, kaotatud, alusetult makstud või ebaõigesti kasutatud summade tagasinõudmist ning asjakohasel juhul halduskaristuste kehtestamist. Eelkõige on Euroopa Pettustevastasel Ametil (OLAF) vastavalt määrustele (Euratom, EÜ) nr 2185/96 ja (EL, Euratom) nr 883/2013 õigus korraldada haldusjuurdlusti, sealhulgas kohapealseid kontrolle ja inspekteerimisi, et teha kindlaks, kas on esinenud kelmust, pettust, korruptsiooni või muud liidu finantshuve kahjustavat ebaseaduslikku tegevust. Euroopa Prokuratuuril on määruse (EL) 2017/1939 kohaselt õigus uurida liidu finantshuve kahjustavaid kuritegusid ja esitada süüdistusi, nagu on sätestatud Euroopa Parlamendi ja nõukogu direktiivis (EL) 2017/1371⁴⁴. Vastavalt finantsmäärusele peab iga isik või üksus, kes saab liidu vahendeid, tegema liidu finantshuvide kaitsel igakülgset koostööd, andma komisjonile, OLAFile, kontrollikoja ja määruse (EL) 2017/1939 kohaselt tõhustatud koostöös osalevate liikmesriikide puhul ka Euroopa Prokuratuurile vajalikud õigused ja nõutava juurdepääsu ning tagama, et kolmandad isikud, kes on kaasatud liidu vahendite haldamisse, annavad samaväärsed õigused.
- (37) Selleks et tagada ühetaolised tingimused käesoleva määruse rakendamiseks, tuleks komisjonile anda rakendamisevolitused andmete ja metaandmetega seotud nõuete, andmete ja metaandmete edastamise tehniliste vormingute ja menetluste ning kvaliteediaruannete sisu ja struktuuri täpsustamiseks, Neid volitusi tuleks teostada kooskõlas Euroopa Parlamendi ja nõukogu määrusega (EL) nr 182/2011⁴⁵.
- (38) Kui käesoleva määruse või selle alusel vastu võetud delegeeritud või rakendusaktide rakendamiseks tuleks liikmesriigi statistikasüsteemis teha suuri kohandusi andmeedastusteks, mis toimuvad sagedamini kui iga 10 aasta tagant, peaks komisjonil olema nõuetekohaselt põhjendatud juhtudel võimalik teha asjaomasele liikmesriigile piiratud ajaks erandeid.
- (39) Kuna liikmesriigid ei suuda käesoleva määruse eesmärki – teha süstemaatiliselt Euroopa rahvastiku- ja eluasemestatistikat – piisavalt saavutada, küll aga saab seda

⁴⁰ Euroopa Parlamendi ja nõukogu 11. septembri 2013. aasta määrus (EL, Euratom) nr 883/2013, mis käsitleb Euroopa Pettustevastase Ameti (OLAF) juurdlusti ning millega tunnistatakse kehtetuks Euroopa Parlamendi ja nõukogu määrus (EÜ) nr 1073/1999 ja nõukogu määrus (Euratom) nr 1074/1999 (ELT L 248, 18.9.2013, lk 1).

⁴¹ Nõukogu 18. detsembri 1995. aasta määrus (EÜ, Euratom) nr 2988/95 Euroopa ühenduste finantshuvide kaitse kohta (EÜT L 312, 23.12.1995, lk 1).

⁴² Nõukogu 11. novembri 1996. aasta määrus (Euratom, EÜ) nr 2185/96, mis käsitleb komisjoni tehtavat kohapealset kontrolli ja inspekteerimist, et kaitsta Euroopa ühenduste finantshuve pettuste ja igasuguse muu eeskirjade eiramiste eest (EÜT L 292, 15.11.1996, lk 2).

⁴³ Nõukogu 12. oktoobri 2017. aasta määrus (EL) 2017/1939, millega rakendatakse tõhustatud koostööd Euroopa Prokuratuuri asutamisel (ELT L 283, 31.10.2017, lk 1).

⁴⁴ Euroopa Parlamendi ja nõukogu 5. juuli 2017. aasta direktiiv (EL) 2017/1371, mis käsitleb võitlust liidu finantshuve kahjustavate pettuste vastu kriminaalõiguse abil (ELT L 198, 28.7.2017, lk 29).

⁴⁵ Euroopa Parlamendi ja nõukogu 16. veebruari 2011. aasta määrus (EL) nr 182/2011, millega kehtestatakse eeskirjad ja üldpõhimõtted, mis käsitlevad liikmesriikide läbiviidava kontrolli mehhanisme, mida kohaldatakse komisjoni rakendamisevolituste teostamise suhtes (ELT L 55, 28.2.2011, lk 13).

järjekindluse ja võrreldavuse põhjustel paremini saavutada liidu tasandil, võib liit selle eesmärgi saavutamiseks võtta meetmeid kooskõlas Euroopa Liidu lepingu artiklis 5 sätestatud subsidiaarsuse põhimõttega. Kõnealuses artiklis sätestatud proportsionaalsuse põhimõtte kohaselt ei lähe käesolev määrus kaugemale sellest, mis on vajalik nimetatud eesmärgi saavutamiseks.

(40) Euroopa Andmekaitseinspektoriga konsulteeriti kooskõlas määruse (EL) 2018/1725 artikli 42 lõikega 1 ning ta esitas arvamuse [xxx].

(41) Euroopa statistikasüsteemi komiteega on konsulteeritud,

ON VASTU VÕTNUD KÄESOLEVA MÄÄRUSE:

Artikkel 1 *Reguleerimisese*

Käesoleva määrusega kehtestatakse ühine õigusraamistik Euroopa rahvastiku- ja eluasemestatistika arendamiseks, tegemiseks ja levitamiseks.

Artikkel 2 *Mõisted*

Käesolevas määruses kasutatakse järgmisi mõisteid:

- (1) „kodakondsus“ – eriline õiguslik side füüsilise isiku ja tema riigi vahel, mis on omandatud sünnijärgselt või naturalisatsiooni korras kas avalduse või valiku alusel, abielludes, adopteerimise läbi või mõnel muul viisil vastavalt riiklikele õigusnormidele;
- (2) „alaline elukoht“ – koht, kus isik tavaliselt veedab igapäevase puhkeaja, olenemata ajutisest eemalolekust meelelahutuse, puhkuse, sõprade ja sugulaste külastamise, töö, ravi või palverännaku eesmärgil. Alaliste elanikena käsitatakse ainult järgmisi konkreetsetes geograafilises piirkonnas elavaid isikuid:
 - a) isikud, kes on elanud oma alalises elukohas enamiku ajast vaatluskuupäevale (kaasa arvatud) eelnenud 12 kuu jooksul, või
 - b) isikud, kes saabusid oma alalisse elukohta 12 kuu jooksul enne vaatluskuupäeva (kaasa arvatud) kavatsusega või ootusega viibida seal enamiku ajast vähemalt 12 kuu jooksul pärast saabumist;
- (3) „elumärgid“ – mis tahes teave, mis näitab isiku tegelikku viibimist ja alalist elukohta asjaomasel territooriumil. Sellised märgid võivad olla pärit mis tahes asjakohasest allikast või nende kombinatsioonist, sealhulgas isikuga seotud digitaalsetest jälgedest;
- (4) „paigalejäämismäär“ – valitud ajavahemiku jooksul asjaomasele territooriumile saabunud ja sinna vähemalt 12 kuuks jäänud isikute osakaal selliste isikute koguarvust, kes saabusid samasse kohta sama ajavahemiku jooksul;
- (5) „rahvusvaheline ränne“ – sündmus, mille käigus isik asub alaliselt elama liikmesriigi või kolmanda riigi territooriumile, olles eelnevalt alaliselt elanud teises liikmesriigis või muus kolmandas riigis;
- (6) „sisserändaja“ – isik, kes on vaatlusperioodil osalenud rahvusvahelises rändes eesmärgiga asuda alaliselt elama aruandvasse riiki;

- (7) „väljarändaja“ – isik, kes on vaatlusperioodil osalenud rahvusvahelises rändes eesmärgiga asuda alaliselt elama väljapoole aruandvat riiki, olles eelnevalt alaliselt elanud aruandvas riigis;
- (8) „siseränne“ – sündmus, mille käigus isik muudab oma alalist elukohta aruandva riigi territooriumil;
- (9) „elamispiind“ – ajutine või alaline rajatis, varjupaik või majutuskoht, kus elab üks või mitu inimest, olenemata sellest, kas see on kavandatud või ette nähtud inimeste elukohaks;
- (10) „tavaeluruum“ – kindlaksmääratud asukohas asuv eluruum, mis on ette nähtud inimeste alaliseks elukohaks, kuid mitte institutsionaalseks või kollektiivseks eluasemeks;
- (11) „elahoone“ – alaline ehitis, mis koosneb ühest või mitmest tavaeluruumist või on ette nähtud institutsionaalseks või kollektiivseks eluasemeks;
- (12) „leibkond“ – kaks või enam isikut, kellel on ühised eluruumid või muud ühised ressursid, või üksikisik, kes ei kuulu ühegi teise leibkonna koosseisu;
- (13) „pereikond“ – kaks või enam isikut, kes elavad samas leibkonnas ja kes on seotud lapsevanemaks olemise või abielu, registreeritud kooselu või vabaabielu kaudu;
- (14) „haldusandmed“ – andmed, mille on loonud mittestatistiline allikas, harilikult avaliku sektori asutuse hallatav register, mille peamine eesmärk ei ole pakkuda statistikat;
- (15) „valdkond“ – üks või mitu andmekogumit, mis hõlmavad konkreetseid teemasid;
- (16) „teema“ – statistiliste üksuste kohta kogutava teabe sisu, kusjuures iga teema hõlmab mitut alamteemat;
- (17) „alamteema“ – konkreetse teemaga seotud statistiliste üksuste kohta kogutava teabe üksikasjalik sisu, kusjuures iga alamteema hõlmab üht või mitut muutujat;
- (18) „andmekogum“ – ühe või mitme muutuja vormis statistika, mis on esitatud struktureeritud kujul;
- (19) „rahva ja eluruumide loendus“ – käesoleva määruse alusel iga kümne aasta tagant esitatavad üksikasjalikud andmekogumid ja metaandmed;
- (20) „statistiline üksus“ – üks osa üksuste (isikud, objektid või sündmused, mille kohta andmeid kogutakse ja seejärel statistikat koostatakse) kogumis;
- (21) „muutuja“ – statistilise üksuse tunnus, millel võib olla rohkem kui üks väärtuste kogum;
- (22) „jaotus“ – eelnevalt kindlaks määratud diskreetne, ammendav ja üksteist välistav väärtuste kogum, mida saab seostada statistilisi üksusi iseloomustavate muutujatega;
- (23) „riiklik tasand“ – liikmesriigi territoorium;
- (24) „piirkondlik tasand“ – määruises (EÜ) nr 1059/2003 sätestatud NUTS 3. tasand;
- (25) „kohalik tasand“ – määruises (EÜ) nr 1059/2003 sätestatud kohalik haldusüksus;
- (26) „ruutvõrgu tasand“ – viitab määruises (EÜ) nr 1059/2003 sätestatud statistilisele ruutvõrgule;

- (27) „loend“ – mis tahes loend, materjal või vahend, mis piiritleb ja määratleb sihtrühma elemente. Kasutusotstarbest sõltuvalt võib loend anda juurdepääsu elementide lisaomadustele ja/või pakkuda täiendavaid lisaomadusi;
- (28) „vaatluskuupäev“ – iga ajahetk, millele statistika viitab;
- (29) „vaatlusperiood“ – ajavahemik, millele sündmusi käsitlev statistika viitab;
- (30) „vaatlusaeg“ – kas vaatluskuupäev või vaatlusperiood, olenevalt sellest, kas statistika käsitleb sündmusi või muid statistilisi üksusi;
- (31) „metaandmed“ – teave, mis on vajalik statistika kasutamiseks ja tõlgendamiseks ning mis kirjeldab andmekogumeid struktureeritud viisil;
- (32) „eelkontrollitud andmekogumid“ – andmekogumid, mida liikmesriigid on kontrollinud kokkulepitud ühiste valideerimiseeskirjade alusel;
- (33) „kvaliteediaruanne“ – aruanne, milles esitatakse teave statistilise toote või protsessi kvaliteedi kohta.

Artikkel 3 *Rahvastikubaas*

1. Käesoleva määruse kohaldamisel koosneb rahvastikubaas kõigist isikutest, kelle alaline elukoht vaatluskuupäeval on liidus ühe liikmesriigi konkreetses territoriaalüksuses riiklikul, piirkondlikul, kohalikul või ruutvõrgu tasandil.
2. Rahvastikubaas hõlmab kõiki alalisi elanikke, olenemata kodakondsusest või sellest, kas isik on või oli varem kodakondsuseta, ning olenemata sellest, kas asjaomased asutused on isiku kõnealusel üksuses elamist või viibimist lubanud.
3. Rahvastikubaas ei hõlma isikuid, kelle alaline elukoht on väljaspool liikmesriigi territooriumi, olenemata sünnikohast või kodakondsusest ning mis tahes perekondlikest, sotsiaalsetest, majanduslikest või varalistest suhetest, mis võivad isikut liikmesriigiga siduda.
4. Alalise elukohata isikute puhul käsitatakse alalise elukohana kohta, kus nad viibivad vaatluskuupäeval.
5. Liikmesriigid kohaldavad käesolevas määruses sätestatud alalise elukoha määratlust kõigi käesoleva määruse alusel komisjonile (Eurostat) esitatavate andmekogumite suhtes riiklikul, piirkondlikul, kohalikul ja ruutvõrgu tasandil.
6. Alalise elukoha mõiste kohaldamisel kasutavad liikmesriigid:
 - a) ühte artikli 9 lõikes 1 loetletud andmeallikatest või nende andmeallikate kombinatsiooni;
 - b) hindamiseetodeid, nagu „elumärgid“, mille abil korrigeeritakse tegelikku viibimist eeldatavas alalises elukohas suurema osa vaatluskuupäevale (kaasa arvatud) eelnenud 12 kuu jooksul, ning „paigalejäämismäär“, mille abil hinnatakse nende isikute arvu, kes kavatsevad viibida või eeldatavasti viibivad seal suurema osa ajast 12 kuu jooksul pärast saabumist.

Artikkel 4 *Statistilised üksused*

Käesoleva määruse kohane statistika koostatakse järgmiste statistiliste üksuste kohta:

- (a) üksikisikud;
- (b) rahvastikusündmused;
- (c) perekonnad;
- (d) leibkonnad;
- (e) elupaigaks mõeldud hooned, elamispinnad ja tavaeluruumid.

Artikkel 5
Statistikanõuded

1. Euroopa rahvastiku- ja eluasemestatistika hõlmab järgmisi valdkondi:
 - a) demograafia;
 - b) eluruumid;
 - c) perekonnad ja leibkonnad.
2. Lõikes 1 loetletud valdkondade statistika jaotatakse andmekogumiteks vastavalt lisas esitatud teemadele ja alamteemadele.
3. Komisjonil on kooskõlas artikliga 17 õigus võtta vastu delegeeritud õigusakte, et muuta lisas sätestatud alamteemade loetelu. Delegeeritud õigusaktid võetakse vastu vähemalt 12 kuud enne asjaomase vaatlusaja algust.
4. Kui komisjon kasutab käesoleva artikli lõike 3 kohast õigust võtta vastu delegeeritud õigusakte, tagab ta, et need õigusaktid ei tekita liikmesriikidele ja vastajatele märkimisväärset ja ebaproportsionaalset koormust. Iga uue alamteema puhul hinnatakse selle teostatavust prooviuuringute abil, mille komisjon (Eurostat) ja liikmesriigid teevad vastavalt artiklile 14.
5. Komisjon võtab vastu rakendusakte, et täpsustada komisjonile (Eurostatile) esitatavate andmekogumite ja metaandmete tehnilisi omadusi. Neis rakendusaktides määratakse vajaduse korral kindlaks järgmised tehnilised elemendid:
 - (a) muutujate nimetused, nende tehnilised kirjeldused ja jaotused;
 - (b) statistiliste üksuste ja metaandmete üksikasjalikud kirjeldused;
 - (c) kasutatavad statistilised liigitused;
 - (d) andmete esitamise tähtajad;
 - (e) andmekogumite ja metaandmete esitamise tehnilised vormingud;
 - (f) kvaliteediaruannete sisu, struktuur, perioodilisus, üksikasjad ja esitamise tähtajad ning muud spetsifikatsioonid, kui need on vajalikud ja põhjendatud.

Kõnealused rakendusaktid võetakse vastu kooskõlas artikli 18 lõikes 2 osutatud kontrollimenetlusega vähemalt 12 kuud enne asjaomase vaatlusaja algust, välja arvatud rahva ja eluruumide loendus, mille kohta võetakse rakendusaktid vastu vähemalt 24 kuud enne selle aasta algust, kuhu vaatluskuupäev jääb.

Artikkel 6
Perioodilisuus ja vaatlusajad

1. Liikmesriigid teevad Euroopa rahvastiku- ja eluasemestatistikat kord kvartalis, iga kuue kuu tagant, igal aastal ja mitme aasta tagant ning iga kümne aasta tagant toimuva rahva ja eluruumide loenduse raames.
2. Iga kümne aasta tagant toimuva rahva ja eluruumide loenduse vaatlusaastad on aastad, mis lõpevad numbriga 1.
3. Mitmeaastase statistika vaatlusaastad lõpevad numbriga 1, 5 ja 8.
4. Alamteemade perioodilisuus ja vaatlusaeg (vaatlusperiood või vaatluskuupäev) sätestatakse lisas.
5. Teema „rahvastiku koosseis“ iga-aastase statistika esimene vaatluskuupäev on 31. detsember 2025. Mis tahes muu käesoleva määruse kohase statistika esitamise puhul on esimene vaatlusaeg 2026. aastal.
6. Komisjonil on kooskõlas artikliga 17 õigus võtta vastu delegeeritud õigusakte, et ajakohastada lisas sätestatud perioodilisust ja vaatlusaegu.

Artikkel 7
Lisastatistika nõuded

1. Liikmesriigid esitavad komisjonile (Eurostatile) täiendavaid andmekogumeid ja metaandmeid.
2. Komisjonil on kooskõlas artikliga 17 õigus võtta vastu käesolevat määrust täiendavaid delegeeritud õigusakte, milles määratakse kindlaks liikmesriikide poolt lisaandmetena esitatavad andmekogumid ja metaandmed, mille kogumist peetakse vajalikuks käesoleva määruse kohaste täiendavate statistiliste vajaduste rahuldamiseks.
3. Nendes delegeeritud õigusaktides
 - (a) määratakse kindlaks alamteemad, mille kohta tuleb täiendavaid andmekogumeid esitada, ning põhjendatakse lisandunud statistikavajadusi;
 - (b) määratakse kindlaks vaatlusajad.
4. Komisjonil on õigus võtta vastu lõikes 2 osutatud delegeeritud õigusakte alates vaatlusaastast 2027 ja nii, et kahe täiendava andmekogumise vahele jääb vähemalt kaks aastat.
5. Komisjon võtab vastu rakendusakte, et täpsustada lõikes 2 osutatud täiendavate andmekogumite ja metaandmete tehnilisi omadusi. Neis rakendusaktides määratakse vajaduse korral kindlaks järgmised tehnilised elemendid:
 - (a) muutujate nimetused, nende tehnilised kirjeldused ja jaotused;
 - (b) statistiliste üksuste ja metaandmete üksikasjalikud kirjeldused;
 - (c) kasutatavad statistilised liigitused;
 - (d) andmete esitamise tähtajad.

Need rakendusaktid võetakse vastu kooskõlas artikli 18 lõikes 2 osutatud kontrollimenetlusega hiljemalt 12 kuud enne vaatlusaja algust.

Artikkel 8
Komisjonile esitatavad andmekogumid ja metaandmed

1. Liikmesriigid esitavad eelkontrollitud andmekogumid ja metaandmed komisjoni (Eurostati) poolt kindlaks määratud tehnilises vormingus. Andmekogumid ja metaandmed esitatakse komisjonile (Eurostatile) ühtse kontaktpunkti kaudu.
2. Kui liikmesriigid avaldavad käesoleva määrusega nõutavat statistikat riiklikul tasandil enne artikli 5 lõikes 5 ja artikli 7 lõikes 5 sätestatud andmeesitustähtaegu, esitavad nad selle komisjonile (Eurostatile) järgmiselt:
 - (a) kord kvartalis ja kord poolaastas esitatava statistika hiljemalt ühe tööpäeva jooksul pärast liikmesriigis avaldamist;
 - (b) kord aastas esitatava statistika hiljemalt kolme tööpäeva jooksul pärast liikmesriigis avaldamist;
 - (c) mitmeaastase ja kord kümne aasta jooksul esitatava statistika hiljemalt seitsme tööpäeva jooksul pärast liikmesriigis avaldamist.
3. Liikmesriigid edastavad komisjonile (Eurostatile)
 - (a) korrigeeritud andmekogumid ja metaandmed, kui läbivaatamine toimub pärast käesoleva määruse alusel nõutavate andmekogumite esmakordset esitamist;
 - (b) korrigeeritud andmekogumid ja metaandmed asjaomaste aegride kohta, kui läbivaatamine puudutab andmekogumeid, mis esitati komisjonile (Eurostatile) enne käesoleva määruse kohaldamist.

Korrigeeritud andmekogumid ja metaandmed esitatakse käesoleva artikli lõikes 2 sätestatud tähtaegade jooksul ning neile lisatakse artikli 12 kohased kvaliteediaruanded.

Artikkel 9
Andmeallikad ja meetodid

1. Liikmesriigid ja komisjon (Eurostat) kasutavad ühte või mitut järgmistest andmeallikatest, tingimusel et need võimaldavad teha statistikat, mis vastab artiklis 12 sätestatud kvaliteedinõuetele:
 - (a) haldusandmete allikad;
 - (b) statistilised uuringud või muud statistiliste andmete kogumise meetodid;
 - (c) muud allikad, sealhulgas eraomandis olevad andmed;
 - (d) selliste andmete taaskasutamine, mida riiklikud statistikaasutused ja komisjon (Eurostat) on Euroopa statistikasüsteemi raames vahetanud.
2. Liikmesriigid hindavad ja jälgivad oma andmeallikate, sealhulgas haldusandmete ja muude asjakohaste kasutatud allikate kvaliteeti.
3. Liikmesriigid töötavad pidevalt välja uuenduslikke allikaid ja meetodeid ning kasutavad neid käesoleva määruse alusel koostatud statistika täiustamiseks, tingimusel et need võimaldavad koostada statistikat, mis vastab artiklis 12 sätestatud kvaliteedinõuetele.
4. Käesoleva määruse alusel koostatud statistika põhineb statistiliselt usaldusväärsetel ja põhjalikult dokumenteeritud meetoditel, mis võtavad arvesse rahvusvahelisi soovitusi ja parimaid tavasid, nagu „elumärgid“, „paigalejäämismäär“ ja muud

teaduslikult põhjendatud statistilised hindamismeetodid, mida kasutatakse liikmesriikide alalisi elanikke käsitleva statistika koostamiseks.

5. Liikmesriigid esitavad komisjonile (Eurostatile) andmeallikate hindamise tulemused, meetodeid käsitlevad dokumendid ja vajalikud selgitused, kui neilt seda statistika kvaliteedi hindamiseks seda nõutakse.

Artikkel 10

Õigeaegne juurdepääs haldusandmetele ja nende andmete taaskasutamine

1. Käesoleva määruse seisukohast oluliste haldusandmete allikate eest vastutavad riiklikud asutused võimaldavad nende andmete taaskasutamist piisava ajakohasuse ja sagedusega, et teha ja esitada ettenähtud tähtjaks statistikat, mis vastab käesoleva määruse kohastele konkreetsetele kvaliteedinõuetele. Õigeaegne juurdepääs haldusandmetele ja nende andmete kasutamise kord lisatakse kõnealuste riiklike asutuste ja riiklike statistikaasutuste vahel sõlmitavatesse koostöölepingutesse.
2. Käesoleva määruse kohaldamisel antakse komisjonile (Eurostatile) taotluse korral õigeaegne juurdepääs ja luba taaskasutada asjakohaseid andmeid ja metaandmeid, mis on pärit andmebaasidest ja koostalitlussüsteemidest, mida liidu organid ja asutused haldavad muu hulgas määruste (EL) nr 910/2014 ja (EL) 2018/1724 alusel, ning luba taaskasutada statistilisi andmeid, mida säilitatakse aruandluse ja statistika keskhoidlas kooskõlas määrustega (EL) 2019/817 ja (EL) 2019/818 ning määrustega, millega luuakse süsteemid, mille statistilisi andmeid säilitatakse aruandluse ja statistika keskhoidlas. Seepärast jätkab komisjon (Eurostat) koostööd asjaomaste liidu organite ja asutustega, et määrata võimaluse korral liidu õigusnormides kindlaks kohandatud statistilised andmed ja metaandmed Euroopa rahvastiku- ja eluasemestatistika jaoks, nende andmete esitamise kord ning kaasnevad füüsilised ja loogilised kaitsemeetmed.

Artikkel 11

Riikide ja territooriumide loendid

1. Kui andmekogumid sisaldavad teavet riikide või territooriumide kohta, kasutavad liikmesriigid käesoleva määruse ja määruse (EÜ) nr 862/2007 kohaldamisel konkreetseid jaotusi.
2. Komisjon võtab vastu rakendusaktid, millega täpsustatakse või ajakohastatakse riikide ja territoriaalüksuste loendeid, mida kasutatakse käesoleva määruse alusel koostatud statistika jaotuste suhtes. Need rakendusaktid võetakse vastu kooskõlas käesoleva määruse artikli 18 lõikes 2 osutatud kontrollimenetlusega. Neid loendeid täpsustatakse vastavalt määruses (EÜ) nr 1059/2003 sätestatud kriteeriumidele.
3. Rakendusakte, millega muudetakse rohkem kui ühte kolmandikku riikide või territooriumide jaotuskategooriatest, kohaldatakse kõige varem 12 kuud pärast nende jõustumist.

Artikkel 12

Kvaliteedinõuded ja kvaliteeti käsitlev aruandlus

1. Liikmesriigid võtavad vajalikke meetmeid, et tagada esitatud andmekogumite ja metaandmete kvaliteet.
2. Liikmesriigid võtavad asjakohaseid ja mõjusaid meetmeid, et:

- (a) rakendada käesoleva määruse artiklis 3 sätestatud rahvastikubaasiga seotud norme ühetaoliselt ja sõltumata kasutatavatest andmeallikatest;
 - (b) määrata kindlaks raskesti ligipääsetavad elanikkonnarühmad ja neid hinnata;
 - (c) kontrollida käesoleva määruse artikli 3 kohase rahvastikubaasi ammendavust ja täpsust;
 - (d) määrata kindlaks loendid, mis on käesoleva määruse ja määruse (EL) 2019/1700 artikli 12 kohaldamisel sobivad;
 - (e) vältida võimalikke ala- või topeltarvestamise riske, mis tulenevad isikute vabast liikumisest liidus, isikute juurdepääsust rahvastikusündmustega seotud piiriülestele teenustele, isikute õigusest teha piiriüleseid oste ning omada ja kasutada kinnisvara kõikjal liidus;
 - (f) vähendada rändevoogude asümmeetriat;
 - (g) esitada komisjonile (Eurostatile) kõik andmed, mida on vaja avaldatud Euroopa statistika täielikkuse tagamiseks.
3. Liikmesriigid edastavad komisjonile (Eurostatile) esimest korda 31. märtsiks 2027 ja seejärel igal aastal, mis lõpeb numbriga 0, 3 ja 7, kvaliteediaruande, milles kirjeldatakse esitatud statistika kvaliteeti ja perioodi jooksul esitatud andmekogumitega seotud statistilisi protsesse, sealhulgas eelkõige kasutatud andmeallikaid ja meetodeid, mõistete ja määratluste kohaldamist ning nendest tuleneda võivat mõju valitud andmeallikate kvaliteedile, andmete läbivaatamist, selle põhjuseid ja mõju, statistilise aimatavuse kontrolli meetodeid, ning esitatakse üksikasjalik teave selle kohta, kuidas on täidetud lõikes 2 osutatud kvaliteedikriteeriumid ja kas lõikes 3 osutatud meetmed olid tulemuslikud.
 4. Komisjon võtab vastu rakendusakte, milles sätestatakse kvaliteediaruannete ja nende sisu praktiline kord. Rakendusaktid võetakse vastu kooskõlas artikli 18 lõikes 2 osutatud kontrollimenetlusega.
 5. Liikmesriigid teatavad komisjonile (Eurostatile) esimesel võimalusel käesoleva määruse rakendamise seotud asjakohasest teabest või muudatustest, mis võivad mõjutada esitatud statistika kvaliteeti.
 6. Komisjoni (Eurostati) nõudmisel esitavad liikmesriigid lisaselgitused, mis on vajalikud statistika kvaliteedi hindamiseks.

Artikkel 13 *Andmete jagamine*

1. Andmeid jagatakse eri liikmesriikide pädevate asutuste vahel ning nende pädevate asutuste ja komisjoni (Eurostat) vahel üksnes käesoleva määrusega reguleeritava Euroopa statistika väljatöötamiseks ja tegemiseks ning selle kvaliteedi parandamiseks.
2. Võetakse kõik vajalikud füüsilised ja loogilised kaitsemeetmed, et tagada andmete turvaline jagamine Euroopa statistikasüsteemis. Komisjon (Eurostat) loob turvalise taristu lõikes 1 osutatud andmejagamise hõlbustamiseks. Pädevad riiklikud asutused, mis vastutavad käesoleva määruse kohase statistika eest, võivad seda turvalist andmejagamistaristut kasutada lõikes 1 sätestatud eesmärgil.
3. Kui asjaomased andmed on konfidentsiaalsed määruse (EÜ) nr 223/2009 artikli 3 punkti 7 tähenduses või isikuandmed vastavalt määrustele (EL) 2016/679 ja (EL)

2018/1725, on selliste andmete jagamine lubatud ja võib toimuda vabatahtlikult, kui:

- (a) iga üksikjuhtumi puhul esitatakse selleks taotlus, milles põhjendatakse vajadust andmeid jagada, ja eelkõige käsitletakse kvaliteediküsimusi, millele tuleks eraldi tähelepanu pöörata;
 - (b) see toetub eelistatavalt eraelu puutumatust soodustavatele tehnoloogiatele, mis on spetsiaalselt välja töötatud määruste (EL) 2016/679 ja (EL) 2018/1725 põhimõtete rakendamiseks, võttes eelkõige arvesse eesmärgikohasuse, võimalikult väheste andmete kogumise, säilitusaja piiramise, tervikluse ja konfidentsiaalsuse põhimõtteid;
 - (c) see ei piira määruse (EÜ) nr 223/2009 V peatüki kohaldamist.
4. Komisjon (Eurostat) ja liikmesriigid kontrollivad prooviuringute abil asjakohaste eraelu puutumatust soodustavate tehnoloogiate sobivust andmete jagamiseks.
 5. Kui käesoleva artikli lõike 4 kohaste prooviuringutega tehakse kindlaks tõhusad ja turvalised lahendused andmete jagamiseks lõikes 1 osutatud eesmärkidel, võib komisjon võtta vastu rakendusakte, millega kehtestatakse andmete jagamise tehnilised kirjeldused ning meetmed teabe konfidentsiaalsuse ja turvalisuse tagamiseks. Need rakendusaktid võetakse vastu kooskõlas artikli 18 lõikes 2 osutatud kontrollimenetlusega.

Artikkel 14

Proovi- ja teostatavusuuringud

1. Kui see on käesoleva määruse kohaldamiseks vajalik ja asjakohane, algatab komisjon (Eurostat) proovi- ja teostatavusuuringud, mille eesmärk on:
 - (a) hinnata andmeallikate, sealhulgas avaliku ja erasektori valduses olevate andmete kättesaadavust ja kvaliteeti liikmesriikides ja liidu tasandil;
 - (b) arendada ja hinnata uute teemade, alamteemade, statistiliste üksuste, muutujate ja nende jaotuste rakendamise teostatavust;
 - (c) töötada välja uued menetlused ja statistilised meetodid kvaliteedi parandamiseks;
 - (d) vähendada rändevoogude asümmeetriat;
 - (e) kontrollida ja hinnata asjakohaste eraelu puutumatust soodustavate tehnoloogiate sobivust andmete turvaliseks jagamiseks Euroopa statistikasüsteemis kooskõlas artikli 13 lõikega 4.
2. Liikmesriigid võivad nendes uuringutes osaleda, kui peavad koos komisjoniga (Eurostatiga) tagama nende uuringute representatiivsuse liidu tasandil.
3. Komisjon (Eurostat) hindab nende uuringute tulemusi koostöös liikmesriikidega. Komisjon (Eurostat) koostab koostöös liikmesriikidega aruanded nende uuringute tulemuste kohta.

Artikkel 15
Rahastamine

1. Määruse (EÜ) nr 223/2009 artikli 5 lõikes 2 osutatud riiklikele statistikaametitele ja muudele siseriiklikele asutustele võib anda liidu üldeelarvest rahalist toetust järgmistel eesmärkidel:
 - (a) uute või täiustatud andmeallikate, meetodite, andme jagamise, statistiliste üksuste, teemade, alamteemade, muutujate ja nende jaotuste väljatöötamine ja rakendamine;
 - (b) liikmesriikide osalemine käesoleva määruse artiklis 14 osutatud representatiivsetes proovi- ja teostatavusuuringutes.
2. Liidu rahaline toetus ei tohi ületada 90 % rahastamiskõlblikest kuludest.

Artikkel 16
Liidu finantshuvide kaitse

Kui kolmas riik osaleb käesoleva määruse alusel rahastatud meetmetes rahvusvahelise lepingu kohaselt vastu võetud otsuse alusel või muu õigusakti alusel, annab kolmas riik vastutavale eelarvevahendite käsutajale, Euroopa Pettustevastasele Ametile (OLAF), kontrollikojale ja Euroopa Prokuratuurile vajalikud õigused ja nõutava juurdepääsu, mida neil on vaja oma vastavate volituste täieulatuslikuks kasutamiseks. OLAFi puhul kuulub nende õiguste hulka õigus korraldada juurdlust, sealhulgas teha kohapealset kontrolli ja inspekteerimist, nagu on sätestatud määruses (EL, Euratom) nr 883/2013.

Artikkel 17
Delegeeritud volituste rakendamine

1. Komisjonile antakse õigus võtta vastu delegeeritud õigusakte käesolevas artiklis sätestatud tingimustel.
2. Artikli 5 lõikes 3, artikli 6 lõikes 6 ja artikli 7 lõikes 2 osutatud õigus võtta vastu delegeeritud õigusakte antakse komisjonile määramata ajaks alates [väljaannete talitus: palun lisada määruse jõustumise täpne kuupäev].
3. Euroopa Parlament ja nõukogu võivad artikli 5 lõikes 3, artikli 6 lõikes 6 ja artikli 7 lõikes 2 osutatud volituse igal ajal tagasi võtta. Tagasivõtmise otsusega lõpetatakse otsuses nimetatud volituste delegeerimine. Otsus jõustub järgmisel päeval pärast selle avaldamist *Euroopa Liidu Teatajas* või otsuses nimetatud hilisemal kuupäeval. See ei mõjuta juba jõustunud delegeeritud õigusaktide kehtivust.
4. Enne delegeeritud õigusakti vastuvõtmist konsulteerib komisjon kooskõlas 13. aprilli 2016. aasta institutsioonidevahelises parema õigusloome kokkuleppes sätestatud põhimõtetega iga liikmesriigi määratud ekspertidega.
5. Niipea kui komisjon on delegeeritud õigusakti vastu võtnud, teeb ta selle üheaegselt teatavaks Euroopa Parlamendile ja nõukogule.
6. Artikli 5 lõike 3, artikli 6 lõike 6 või artikli 7 lõike 2 alusel vastu võetud delegeeritud õigusakt jõustub üksnes juhul, kui Euroopa Parlament ega nõukogu ei ole kahe kuu jooksul pärast õigusakti Euroopa Parlamendile ja nõukogule teatavaks tegemist esitanud selle suhtes vastuväidet või kui Euroopa Parlament ja nõukogu on enne selle

tähtaja möödumist komisjonile teatanud, et nad ei esita vastuväidet. Euroopa Parlamendi või nõukogu algatusel pikendatakse seda tähtaega kahe kuu võrra.

Artikkel 18
Komiteemenetlus

1. Komisjoni abistab määruse (EÜ) nr 223/2009 artikli 7 alusel asutatud Euroopa statistikasüsteemi komitee. Nimetatud komitee on komitee määruse (EL) nr 182/2011 tähenduses.
2. Kui on viidatud käesolevale lõikele, kohaldatakse määruse (EL) nr 182/2011 artiklit 5.

Artikkel 19
Erandid

1. Kui käesoleva määruse või selle alusel vastu võetud delegeeritud õigusaktide või rakendusaktide kohaldamiseks on vaja liikmesriigi riiklikku statistikasüsteemi oluliselt kohandada, võib komisjon teha rakendusaktidega liikmesriigile erandeid maksimaalselt kaheks aastaks.
2. Erandite tegemisel võtab komisjon arvesse liikmesriikide statistika võrreldavust ning nõutavate representatiivsete ja usaldusväärsete Euroopa koondandmete õigeaegset arutamist. Erandite tegemisel tagab komisjon ka, et käesoleva määrusega ja varem määrusega (EL) nr 1260/2013 või määruse (EÜ) nr 862/2007 artikliga 3 hõlmatud statistika, metaandmete ja kvaliteediga seotud nõudeid täidetakse katkestusteta.
3. Liikmesriik esitab erandi saamiseks komisjonile nõuetekohaselt põhjendatud taotluse kahe kuu jooksul alates asjaomase õigusakti jõustumise kuupäevast.
4. Komisjon võtab käesoleva artikli lõikes 1 osutatud rakendusaktid vastu kooskõlas artikli 18 lõikes 2 osutatud kontrollimenetlusega.

Artikkel 20
Määruse (EÜ) nr 862/2007 muutmine

Määrust (EÜ) nr 862/2007 muudetakse järgmiselt:

- (1) pealkiri asendatakse järgmisega: „Euroopa Parlamendi ja nõukogu 11. juuli 2007. aasta määrus (EÜ) nr 862/2007, mis käsitleb Euroopa varjupaigastatistika ning sisserändealaste õigusaktidega seotud haldus- ja kohtumenetluste statistika ja millega tunnustatakse kehtetuks nõukogu määrus (EMÜ) nr 311/76 võõrtöötajaid käsitleva statistika koostamise kohta“;
- (2) artiklist 1 jäetakse välja punktid a ja b;
- (3) artikli 2 lõikest 2 jäetakse välja punktid a, b, c, f ja g;
- (4) artikkel 3 jäetakse välja;
- (5) lisatakse artikkel 9c:

„Artikkel 9c
Õigeaegne juurdepääs haldusandmetele ja nende andmete taaskasutamise

1. Käesoleva määruse seisukohast oluliste haldusandmete allikate eest vastutavad riiklikud asutused võimaldavad nende andmete taaskasutamist piisava

ajakohasuse ja sagedusega, et teha ja esitada ettenähtud tähtjaks statistikat, mis vastab käesoleva määruse kohastele konkreetsetele kvaliteedinõuetele. Õigeaegne juurdepääs haldusandmetele ja nende andmete kasutamise kord lisatakse kõnealuste riiklike asutuste ja riiklike statistikaasutuste vahel sõlmitavatesse koostöölepingutesse.

2. Käesoleva määruse kohaldamisel antakse komisjonile (Eurostatile) taotluse korral õigeaegne juurdepääs ja luba taaskasutada asjakohaseid andmeid ja metaandmeid, mis on pärit andmebaasidest ja koostalitlussüsteemidest, mida liidu organid ja asutused haldavad muu hulgas määruste (EL) nr 910/2014 ja (EL) 2018/1724 alusel, ning luba taaskasutada statistilisi andmeid, mida säilitatakse aruandluse ja statistika keskhoidlas kooskõlas määrustega (EL) 2019/817 ja (EL) 2019/818 ning määrustega, millega luuakse süsteemid, mille statistilisi andmeid säilitatakse aruandluse ja statistika keskhoidlas. Seepärast jätkab komisjon (Eurostat) koostööd asjaomaste liidu organite ja asutustega, et määrata võimaluse korral liidu õigusnormides kindlaks kohandatud statistilised andmed ja metaandmed Euroopa rahvastiku- ja eluasemestatistika jaoks, nende andmete esitamise kord ning kaasnevad füüsilised ja loogilised kaitsemeetmed.“;

- (6) lisatakse artikkel 10a:

*„Artikkel 10a
Riikide ja territooriumide loendid*

[Väljaannete talitus: palun lisada õige viide käesolevale määrusele] artiklis 11 osutatud riikide ja territooriumide loendeid kohaldatakse käesoleva määruse kohase statistika koostamisel, et tagada riigi- ja territooriumipõhiste üksikasjalike andmete võrreldavus kõigis Euroopa statistikates. Liikmesriigid kohaldavad neid loendeid käesoleva määruse kohase statistika koostamiseks esimest korda siis, kui nad edastavad andmeid vaatlusaasta 2026 kohta.“

*Artikkel 21
Kehtetuks tunnistamine*

Määrused (EÜ) nr 763/2008 ja (EÜ) nr 1260/2013 tunnistatakse kehtetuks alates 1. jaanuarist 2026, ilma et see piiraks nendes õigusaktides sätestatud kohustusi seoses vaatlusperioodidega, mis langevad tervikuna või osaliselt nimetatud kuupäevale eelnevasse ajavahemikku.

Viiteid kehtetuks tunnistatud määrustele käsitatakse viidetena käesolevale määrusele.

*Artikkel 22
Jõustumine ja kohaldamine*

Käesolev määrus jõustub kahekümnendal päeval pärast selle avaldamist *Euroopa Liidu Teatajas*.

Seda kohaldatakse alates 1. jaanuarist 2026.

Käesolev määrus on tervikuna siduv ja vahetult kohaldatav kõikides liikmesriikides.
Brüssel,

*Euroopa Parlamendi nimel
president*

*Nõukogu nimel
eesistuja*

FINANTSSELGITUS

1. ETTEPANEKU/ALGATUSE RAAMISTIK

1.1. Ettepaneku/algatuse nimetus

1.2. Asjaomased poliitikavaldkonnad

1.3. Ettepanek/algatus käsitleb

1.4. Eesmärgid

1.4.1. Üldeesmärgid

1.4.2. Erieesmärgid

1.4.3. Oodatavad tulemused ja mõju

1.4.4. Tulemusnäitajad

1.5. Ettepaneku/algatuse põhjendused

1.5.1. Lühi- või pikaajalises perspektiivis täidetavad vajadused, sealhulgas algatuse rakendamise üksikasjalik ajakava

1.5.2. ELi meetme lisaväärtus (see võib tuleneda eri teguritest, nagu kooskõlastamisest saadav kasu, õiguskindlus, suurem tõhusus või vastastikune täiendavus). Käesoleva punkti kohaldamisel tähendab „ELi meetme lisaväärtus“ väärtust, mis tuleneb liidu sekkumisest ja lisandub väärtusele, mille liikmesriigid oleksid muidu üksi loonud.

1.5.3. Samaladsetest kogemustest saadud õppetunnid

1.5.4. Kooskõla mitmeaastase finantsraamistikuga ja võimalik koostoime muude asjaomaste meetmetega

1.5.5. Erinevate kasutada olevate rahastamisvõimaluste, sealhulgas vahendite ümberpaigutamise võimaluste hinnang

1.6. Ettepaneku/algatuse kestus ja finantsmõju

1.7. Ettenähtud eelarve täitmise viisid

2. HALDUSMEETMED

2.1. Järelevalve ja aruandluse eeskirjad

2.2. Haldus- ja kontrollisüsteem(id)

2.2.1. Eelarve täitmise viisi(de), rahastamise rakendamise mehhanismi(de), maksete tegemise korra ja kavandatava kontrollistrateegia selgitus

2.2.2. Teave kindlakstehtud riskide ja nende vähendamiseks kasutusele võetud sisekontrollisüsteemi(de) kohta

2.2.3. Kontrollide kulutõhususe (kontrollikulude suhe hallatavate vahendite väärtusse) hinnang ja põhjendus ning prognoositav veariski tase (maksete tegemise ja sulgemise ajal).

2.3. Pettuse ja eeskirjade eiramise ärahoidmise meetmed

3. ETTEPANEKU/ALGATUSE HINNANGULINE FINANTSMÕJU

3.1. Mitmeaastase finantsraamistiku rubriigid ja kulude eelarveread, millele mõju avaldub

3.2. Ettepaneku hinnanguline finantsmõju assigneeringutele

3.2.1. Hinnanguline mõju tegevusassigneeringutele – ülevaade

3.2.2. Tegevusassigneeringutest rahastatav väljund (hinnang)

3.2.3. Hinnanguline mõju haldusassigneeringutele – ülevaade

3.2.4. Kooskõla kehtiva mitmeaastase finantsraamistikuga

3.2.5. Kolmandate isikute rahaline osalus

3.3. Hinnanguline mõju tuludele

FINANTSSELGITUS

1. ETTEPANEKU/ALGATUSE RAAMISTIK

1.1. Ettepaneku/algatuse nimetus

Euroopa Parlamendi ja nõukogu määrus, mis käsitleb Euroopa rahvastiku- ja eluasemestatistikat ning millega muudetakse määrust (EÜ) nr 862/2007 ja tunnistatakse kehtetuks määrused (EÜ) nr 763/2008 ja (EL) nr 1260/2013

1.2. Asjaomased poliitikavaldkonnad

3403 – Statistilise teabe tootmine

1.3. Ettepanek/algatus käsitleb

uut meedet

uut meedet, mis tuleneb katseprojektist / ettevalmistavast meetmest⁴⁶

olemasoleva meetme pikendamist

ühe või mitme meetme ümbersuunamist teise või uude meetmesse või ühendamist teise või uue meetmega

1.4. Eesmärgid

1.4.1. Üldeesmärgid

Käesoleva ettepaneku üldeesmärk on vastata paremini kasutajate vajadustele ning ajakohastada ja parandada Euroopa rahvastikustatistika asjakohasust, ühtlustamist ja sidusust.

1.4.2. Erieesmärgid

Üldeesmärk jaguneb neljaks erieesmärgiks:

- 1) tagada täielik, sidus ja võrreldav Euroopa rahvastiku- ja eluasemestatistika;
- 2) tagada ajakohane ja sage statistika, mis vastab kasutajate vajadustele;
- 3) esitada statistikat, mis on teemade osas piisavalt laiahaardeline ning tunnuste ja jaotuste osas piisavalt üksikasjalik;
- 4) edendada õigus- ja andmekogumisraamistikku, mis on piisavalt paindlik, et kohandada andmekogumeid muutuvate poliitikavajadustega ning uute andmeallikate pakutavate võimalustega.

1.4.3. Oodatavad tulemused ja mõju

Märkige, milline peaks olema ettepaneku/algatuse oodatav mõju toetusesaajatele/sihtrühmale.

Oodatavad tulemused on järgmised:

- Euroopa rahvastiku- ja eluasemestatistika parem ühtlustamine ja võrreldavus ühtse rahvastikubaasi kasutamise ja statistikatariistude väljaarendamise kaudu;
- lõimitud statistikaprotsessid ning dubleerimise ja liiasuse vältimine;

⁴⁶ Vastavalt finantsmääruse artikli 58 lõike 2 punktile a või b.

- paremad statistilised väljundid statistiliste muutujate, jaotuse ja territoriaalsete üksikasjade osas vastavalt praegustele ja tekkivatele poliitilistele ja ühiskondlikele vajadustele;
- ajakohasem ja sagedasem statistika;
- õigusraamistiku paindlikkus uute andmevajaduste suhtes.

Ettepanek vastab õigusloome kvaliteedi ja tulemuslikkuse programmi lihtsustamiseesmärkidele, eelkõige seetõttu, et sellega koondatakse kolm määrust ühte õiguslikku raamistikku. Ettevõtelt riigile andmete jagamise võimaldamine Euroopa rahvastikustatistika tarbeks ei loo ettevõtetele koormuse netokasvu, mis oleks põhimõtte „üks sisse, üks välja“ järgi asjakohane.

1.4.4. Tulemusnäitajad

Märkige, milliste näitajate abil jälgitakse edusamme ja saavutusi.

Euroopa rahvastiku- ja eluasemestatistika uue õigusraamistiku toimimist jälgitakse ja hinnatakse konkreetsetest eesmärkidest lähtudes.

Uue õigusraamistiku rakendamise etapis korraldab komisjon (Eurostat) jätkuvalt Euroopa statistikasüsteemis riiklike statistikaametitega korrapäraseid eksperdirühmade nõupidamisi, et arutada ja selgitada võimalikke küsimusi, ning nõnda jätkub pikaajaline hea ja tihe koostöö Eurostati ja tema Euroopa statistikasüsteemi partnerite vahel tehnilistes ja statistilistes küsimustes. Siia hulka kuulub selliste oluliste rakendusaktide hoolikas ühine ettevalmistamine, millega reguleeritakse üksikasjalikke uusi statistilisi andmeid ja metaandmeid käsitlevaid nõudeid, mis on keskse tähtsusega nii statistika kasutajate kui ka tegijate jaoks. Rakendamisetapp peaks lõppema esimese hindamisega, milles keskendutakse uue õigusraamistiku rakendamisele, toimimisele ja esialgsele mõjule. Piisava teabe saamiseks tulemuslikkuse kohta peab kõnealune hindamine toimuma kolme kuni viie aasta jooksul pärast uue õigusraamistiku jõustumist.

Pärast kohaldamisetappi üleminekut kavatseb komisjon (Eurostat) hinnata õigusraamistiku toimimist ja mõju iga viie kuni seitsme aasta järel.

Võimalike põhiliste tulemusnäitajate loetelu on esitatud mõju hindamise aruande (SWD(2023) 11) tabelis 11.

Komisjon (Eurostat) koostab ühised üleeuroopalised statistikasüürid ja kehtestab nõuded statistika arendamise, tegemise ja levitamise seotud kvaliteediaruandluse kohta. Liikmesriikide koostatavad kvaliteediaruanded peavad sisaldama konkreetselt selle andmekogumisega seotud kontrollid. Sellega tagatakse statistiliste andmete ja metaandmete kvaliteet.

1.5. Ettepaneku/algatuse põhjendused

1.5.1. Lühi- või pikaajalises perspektiivis täidetavad vajadused, sealhulgas algatuse rakendamise üksikasjalik ajakava

Kavandatava määruse eesmärk on luua uus raamistik rahvastikku, demograafiat, sealhulgas rännet, perekondi ja leibkondi ning eluaset käsitleva statistika tegemiseks integreeritud viisil. Praegust andmekogumist liikmesriikidega ühtlustatakse, täiustatakse, kiirendatakse ja laiendatakse, et see vastaks paremini poliitilistele vajadustele. Kavandatavad esimesed vaatlusajad andmete kogumiseks uue raamistiku alusel on 2026. aastal.

Uue raamistiku loomiseks ja kavakohaseks rakendamiseks peaksid Euroopa Parlament ja nõukogu uue määruse vastu võtma 2023. aastal, mis võimaldab esimest andmekogumist käsitlevad rakendusaktid vastu võtta samuti 2023. aasta lõpuks ehk vähemalt 12 kuud enne esimeste vaatlusaegade algust.

Andmete ja metaandmete kogumine aasta ja aastast lühema perioodi statistika jaoks algab 2026. aastal, esimene vaatlusaeg iga kümne aasta tagant kogutavate loendusandmete jaoks on uue raamistiku alusel 2031. aastal.

Ettepaneku kohaselt peavad komisjon (Eurostat) ja liikmesriigid tegema prooviuringuid, kui see on vajalik ja proportsionaalne, et määruse kohaldamisalasse kuuluvat statistikat veelgi ajakohastada (hindama uusi, sealhulgas eraomandis olevaid andmeallikaid ja statistikateemasid, töötama välja uusi meetodeid ja tehnikaid, sealhulgas eraelu puutumatus soodustavaid tehnoloogiasid turvaliseks andmete jagamiseks).

- 1.5.2. *ELi meetme lisaväärtus (see võib tuleneda eri teguritest, nagu kooskõlastamisest saadav kasu, õiguskindlus, suurem tõhusus või vastastikune täiendavus). Käesoleva punkti kohaldamisel tähendab „ELi meetme lisaväärtus“ väärtust, mis tuleneb liidu sekkumisest ja lisandub väärtusele, mille liikmesriigid oleksid muidu üksi loonud.*

Hindamise käigus tuvastatud probleemid hõlmavad kogu ELi ning on selgelt seotud lünkadega kehtivates ELi õigusaktides. Kui EL täiendavaid seadusandlikke meetmeid ei võta, siis need probleemid püsivad või süvenevad. Praegused ELi õigusaktid muutuvad oma eesmärkide saavutamisel tõenäoliselt vähem tulemuslikuks ja tõhusaks, samal ajal kui paljud liikmesriigid jätkavad ajakohastamist riiklikul tasandil, luues statistilisi rahvastikuregistreid ja võttes kasutusele uusi andmeallikaid. Asjakohasus väheneb tõenäoliselt veelgi, kuna ELi tasandi statistika kaugeneb eeldatavasti veelgi kasutajate vajadustest sisu, soovitud sageduse ja ajakohasuse poolest. Kui EL seadusandlikke meetmeid ei võta, lahknevad liikmesriikide lähenemisviisid veelgi ning selle tulemuseks on vähem võrreldav statistika, mis omakorda võib ohustada poliitika kujundamist ELi tasandil.

Täieliku ja võrreldava rahvastikustatistika ELi tasandi lisaväärtus seisneb peamiselt selle olulises panuses ELi erinevatesse institutsioonilistesse vajadustesse ja poliitikavaldkondadesse, mis on väga olulised komisjoni mitmete poliitiliste prioriteetide jaoks (nt inimeste hüvanguks toimiv majandus, euroopaliku eluviisi edendamine, uus hoog Euroopa demokraatiale). Rahvastikustatistika kasutatakse ka mitmesuguste aluslepingutes sätestatud ELi institutsiooniliste ülesannete ja menetluste puhul, nagu riikide rahvastiku kaal, mille abil määratakse kindlaks kvoot, mida kasutatakse nõukogus kvalifitseeritud hääletamist nõudval hääletusel (ELi lepingu artikkel 16) – 65 % ELi rahvaarvust, ELi pikaajalised majandus- ja eelarveprognoosid Euroopa poolaasta raames (ELi toimimise lepingu artikli 121 lõige 6, mida on üksikasjalikult kirjeldatud määruses (EL) nr 1175/2011⁴⁷) ning ELi demograafilise olukorra iga-aastane jälgimine (ELi toimimise lepingu artikkel 159).

Need andmed on aluseks ELi poliitikavaldkondadele, mis kuuluvad jagatud pädevusse (nt sotsiaalpoliitika, majanduslik, sotsiaalne ja territoriaalne ühtekuuluvus ning vabadusel, turvalisusel ja õigusel rajanev ala) ja toetavate pädevuste alla (nt tervishoid, noored, elanikkonnakaitse ja halduskoostöö). Rahvastikustatistika on muu

⁴⁷ Euroopa Parlamendi ja nõukogu 16. novembri 2011. aasta määrus (EL) nr 1175/2011, millega muudetakse nõukogu määrust (EÜ) nr 1466/97 eelarveseisundi järelevalve ning majanduspoliitika järelevalve ja kooskõlastamise tõhustamise kohta (ELT L 306, 23.11.2011, lk 12).

Euroopa statistika (valimiuuringud, rahvamajanduse arvepidamine) tugisammas ja seda kasutatakse elaniku kohta käivate näitajate arvutamiseks. Lisaks on rahvastikustatistika kujundatud nii, et see vastaks paljude kasutajate vajadustele, aitaks teha otsuseid ELi kõigil tasanditel ning toetaks teadusuuringuid ja üldsuse teavitamist.

1.5.3. *Samalaadsetest kogemustest saadud õppetunnid*

Kindlaksmääratud ühiste eeskirjade alusel toimuv kohustuslik andmekogumine tagab rahvastikustatistika täielikkuse ja ajakohasuse ELi tasandil; juba niigi täielike vabatahtlike andmekogumiste reguleerimine võib märkimisväärselt suurendada tulemuslikkust ja tõhusust, kuna olulist ELi lisaväärtust on võimalik luua piiratud lisakuludega.

Vabatahtlik andmekogumine on asjakohane vahend, mille abil katsetada uute teemade või tunnuste koostamist ning toetada riiklike statistikasüsteemide võimet hakata sammhaaval selliseid uusi andmeid esitama. Vabatahtlik andmekogumine kipub siiski aja jooksul ebatõhusaks muutuma, kuna korduvate tootmiskulude tõttu väheneb ELi lisaväärtus, mis on seotud statistika katvusega liikmesriikide lõikes.

Statistikateemade vaba õigusliku määratlemise tulemusena kaob kontroll mõistete ühtlustamise üle ning lõppkokkuvõttes aja jooksul ka sidususe ja võrreldavuse üle. Rahvastikubaasi näide on näidanud, kuidas kohustuste täitmata jätmise säte, mis algselt võeti kasutusele piiratud ulatusega erandina, on faktiliselt muutunud uueks standardiks.

Liiga jäik õigusraamistik ei võimalda aja jooksul asjakohasust säilitada. See sekkumine on kuni tänaseni üsna kiiresti asjakohasust kaotanud – ja seda juba alates rakendamisperioodist, kuna selles puudusid paindlikkuse mehhanismid, mis võimaldanuks kohandada andmete kogumist muutuvate vajadustega või kasutada ära võimalusi, mis kaasnesid uute andmeallikate kättesaadavaks muutumisega.

1.5.4. *Kooskõla mitmeaastase finantsraamistikuga ja võimalik koostoime muude asjaomaste meetmetega*

Praeguse mitmeaastase finantsraamistiku osas on ettepanek kooskõlas määrusega (EL) 2021/690⁴⁸ kehtestatud ühtse turu programmiga.

ELi statistikaalaste õigusaktide osas on ettepanek kooskõlas määrusega (EÜ) nr 223/2009 Euroopa statistika kohta. Lisaks on kavas integreerida ettepanek määrusega (EL) 2019/1700, millega luuakse valimitena kogutud individuaalsetel andmetel põhineva üksikisikuid ja leibkondi käsitleva Euroopa statistika ühtne raamistik, ja viia seega lõpule Euroopa sotsiaalstatistika ajakohastamine.

1.5.5. *Erinevate kasutada olevate rahastamisvõimaluste, sealhulgas vahendite ümberpaigutamise võimaluste hinnang*

Ettepanekuga seotud rahastamisvajadused kaetakse ühtse turu programmi vastavate rahastamisotsuste / iga-aastaste tööprogrammide kaudu ja jätkuprogrammist, mis hõlmab Euroopa statistikat.

⁴⁸ Euroopa Parlamendi ja nõukogu 28. aprilli 2021. aasta määrus (EL) 2021/690, millega luuakse siseturu, ettevõtjate, sealhulgas väikeste ja keskmise suurusega ettevõtjate konkurentsivõime, taimede, loomade, toidu ja sööda valdkonna ja Euroopa statistika programm („ühtse turu programm“) ning tunnustatakse kehtetuks määrused (EL) nr 99/2013, (EL) nr 1287/2013, (EL) nr 254/2014 ja (EL) nr 652/2014 (EMPs kohaldatav tekst) (ELT L 153, 3.5.2021, lk 1).

1.6. Ettepaneku/algatuse kestus ja finantsmõju

Piiratud kestusega

- hõlmab ajavahemikku [PP/KK]AAAA–[PP/KK]AAAA
- finantsmõju kulukohustuste assigneeringutele avaldub ajavahemikul AAAA–AAAA ja maksete assigneeringutele ajavahemikul AAAA–AAAA.

Piiramatu kestusega

- Rakendamise käivitumisperiood hõlmab ajavahemikku 2022–2024,
- millele järgneb täieulatuslik rakendamine.

1.7. Ettenähtud eelarve täitmise viisid⁴⁹

Eelarve otsene täitmine komisjoni poolt

- oma talituste kaudu, sealhulgas kasutades liidu delegatsioonides töötavat komisjoni personali;

- rakendusametite kaudu

Eelarve jagatud täitmine koostöös liikmesriikidega

Eelarve kaudne täitmine, mille puhul eelarve täitmise ülesanded on delegeeritud:

- kolmandatele riikidele või nende määratud asutustele;
- rahvusvahelistele organisatsioonidele ja nende allasutustele (nimetage);
- Euroopa Investeeringuspangale ja Euroopa Investeeringufondile;
- finantsmääruse artiklites 70 ja 71 osutatud asutustele;
- avalik-õiguslikele asutustele;
- avalikke teenuseid osutavatele eraõiguslikele asutustele, kuivõrd neile antakse piisavad finantstagatised;
- liikmesriigi eraõigusega reguleeritud asutustele, kellele on delegeeritud avaliku ja erasektori partnerluse rakendamine ja kellele antakse piisavad finantstagatised;
- isikutele, kellele on delegeeritud Euroopa Liidu lepingu V jaotise kohaste ühise välis- ja julgeolekupoliitika erimeetmete rakendamine ja kes on kindlaks määratud asjaomases alusaktis.
- *Mitme eelarve täitmise viisi valimise korral esitage üksikasjad rubriigis „Märkused“.*

Märkused

⁴⁹ Eelarve täitmise viise koos viidetega finantsmäärusele on selgitatud veebisaidil <https://myintracomm.ec.europa.eu/budgweb/ET/man/budgmanag/Pages/budgmanag.aspx>

2. HALDUSMEETMED

2.1. Järelevalve ja aruandluse eeskirjad

Märkige sagedus ja tingimused.

Ettepanek kohustaks liikmesriike esitama alates 2027. aasta märtsist iga kolme aasta tagant kvaliteediaruandeid kõigi määruse alusel kogutud andmete ja metaandmete kohta.

Lisaks peab komisjon (Eurostat) koostöös liikmesriikidega koostama aruanded määruse alusel läbi viidud prooviuuringute tulemuste kohta.

2.2. Haldus- ja kontrollisüsteem(id)

2.2.1. *Eelarve täitmise viisi(de), rahastamise rakendamise mehhanismi(de), maksete tegemise korra ja kavandatava kontrollistrateegia selgitus*

Kuna ettepaneku jaoks valitud eelarve täitmise viisiks on otsene eelarve täitmine komisjoni poolt, on peamised selles peituvad riskid seotud riigihangete ja toetuste haldamisega.

Eurostati kontrollistrateegia keskendub toetuslepingutele ja hanketehingutele. See põhineb riskihindamisel ja järgib säästlikkuse, tõhususe ja tulemuslikkuse põhimõtet. Kontrollistrateegia i) toetab riskide kindlakstegemist ja juhtimist; ii) loob raamistiku kõikideks finantstehingutega seotud kontrollitoiminguteks Eurostatis; iii) toetab toetuslepingute järelkontrollide käigus tuvastatud veamäära vastuvõetavale tasemele viimist ja seal hoidmist; iv) suurendab kontrollide tõhusust ja tulemuslikkust; ning v) vähendab toetusesaajate ja Eurostati halduskoormust.

Hangete puhul hõlmavad ennetavad kontrollid (eelkontrollid) hanketehingute kontsentratsiooniriski hindamist ja kvaliteedi järelkontrolle.

Toetuste puhul hõlmavad ennetavad kontrollid (eelkontrollid) vigade avastamiseks tehtavaid kontrolle (järelkontrollid), ühekordsete maksete, ühikuhindade või kindlamääraliste maksete korrapärasust hindamist ja sihtotstarbelisi kontrolle.

2.2.2. *Teave kindlakstehtud riskide ja nende vähendamiseks kasutusele võetud sisekontrollisüsteemi(de) kohta*

Komisjon (Eurostat) on välja töötanud kontrollistrateegia. Selles strateegias sisalduvad meetmed ja vahendid kehtivad täies ulatuses statistika esitamise suhtes vastavalt kavandatud määrusele. Strateegiaga sisse toodud muudatused võivad vähendada pettuste tõenäosust ja aidata kaasa pettuste ennetamisele. Need on: keerukuse vähendamine, kulutõhusate järelevalvemenetluste rakendamine ning riskipõhiste eel- ja järelkontrollide tegemine. Strateegia hõlmab ka teadlikkuse tõstmise meetmeid ja pettuste ennetamise teemalist koolitust.

2.2.3. *Kontrollide kulutõhususe (kontrollikulude suhe hallatavate vahendite väärtusse) hinnang ja põhjendus ning prognoositav veariski tase (maksete tegemise ja sulgemise ajal).*

Komisjonil (Eurostatil) on olemas kontrollistrateegia, mille üldine eesmärk vastavalt sisekontrolli ja riskijuhtimise eesmärkidele, mis on sätestatud komisjoni statistikaprogrammis (ühtse turu programm praeguses mitmeaastases finantsraamistikus), on viia mittevastavuse risk allapoole 2 % olulisuse kriteeriumi.

Kohustuslikke eelkontrolle kohaldatakse finantsmääruse alusel 100 % finantstehingute (ja sellest tulenevalt ka 100 % eelarve) suhtes.

Lisaks tehakse iga-aastaste riskianalüüside alusel kontrolle, mis põhinevad alusdokumentide süvaanalüüsil. Need võivad hõlmata 4–6 % kogu Eurostati hallatavast eelarvest.

2.3. Pettuse ja eeskirjade eiramise ärahoidmise meetmed

Nimetage rakendatavad või kavandatud ennetus- ja kaitsemeetmed, nt pettustevastase võitluse strateegias esitatud meetmed.

30. oktoobril 2013 võttis Eurostat kooskõlas komisjoni 24. juuni 2011. aasta pettustevastase võitluse strateegiaga (CAFS) vastu esimese pettustevastase võitluse strateegia aastateks 2014–2017. Praegune pettustevastase võitluse strateegia hõlmab ajavahemikku 2021–2024.

Strateegias on kindlaks määratud kolm tegevuseesmärki: i) tugevdada olemasolevaid pettustevastaseid meetmeid, ii) lõimida pettustevastased menetlused paremini Eurostati riskihindamisse ja riskijuhtimisse, aga ka audititesse, planeerimisse, aruandlusse ja järelevalvesse ning iii) tugevdada Eurostati pettustevastase tegevuse suutlikkust ning tõsta teadlikkust osana komisjoni pettustevastase võitluse kultuurist.

Pettustevastase võitluse strateegiaga kaasneb pettustevastase võitluse tegevuskava. Pettustevastase võitluse strateegia kohaldamise ajal jälgitakse selle strateegia rakendamist kaks korda aastas ning esitatakse juhtkonnale aruandeid.

Kõik potentsiaalsed toetusesaajad on avalik-õiguslikud asutused (riiklikud statistikaametid ja muud riiklikud asutused määruse (EÜ) nr 223/2009 tähenduses). Lisaks antakse toetusi ka ilma projektikonkurssideta. Olemas on meetmed toetuste haldamise järelevalveks. Nendes võetakse arvesse konkreetseid toetuste andmise menetlusi ning need sisaldavad toetuste haldamise eel- ja järelanalüüsi.

Ühikukulude ja ühekordsete maksete kasutamine finantsmääruse artikli 124 lõike 1 alusel vähendab oluliselt toetuste haldamisega seotud vigade riski ja seega lihtsustab nende haldamist.

3. ETTEPANEKU/ALGATUSE HINNANGULINE FINANTSMÕJU

3.1. Mitmeaastase finantsraamistiku rubriigid ja kulude eelarveread, millele mõju avaldub

- Olemasolevad eelarveread

Järjestage mitmeaastase finantsraamistiku rubriigiti ja iga rubriigi sees eelarveridade kaupa

Mitmeaastase finantsraamistiku rubriik	Eelarverida	Kulu liik	Rahaline osalus			
	Nr	Liigendatud/liigendamata ⁵⁰	EFTA riigid ⁵¹	kandidaatriigid ⁵²	kolmandad riigid	finantsmääruse artikli 21 lõike 2 punkti b tähenduses
	BGUE-BXXXX-03-020500-C1-ESTAT	Liigendatud	JAH	EI	JAH	EI

- Uued eelarveread, mille loomist taotletakse

Järjestage mitmeaastase finantsraamistiku rubriigiti ja iga rubriigi sees eelarveridade kaupa

Mitmeaastase finantsraamistiku rubriik	Eelarverida	Kulu liik	Rahaline osalus			
	Nr	Liigendatud/liigendamata	EFTA riigid	kandidaatriigid	kolmandad riigid	finantsmääruse artikli 21 lõike 2 punkti b tähenduses
	Puudub		JAH/EI	JAH/EI	JAH/EI	JAH/EI

⁵⁰ Liigendatud = Liigendatud assigneeringud / liigendamata = liigendamata assigneeringud.

⁵¹ EFTA: Euroopa Vabakaubanduse Assotsiatsioon.

⁵² Kandidaatriigid ja vajaduse korral Lääne-Balkani potentsiaalsed kandidaatriigid.

3.2. Ettepaneku hinnanguline finantsmõju assigneeringutele

3.2.1. Hinnanguline mõju tegevusassigneeringutele – ülevaade

- Ettepanek/algatus ei hõlma tegevusassigneeringute kasutamist
- Ettepanek/algatus hõlmab tegevusassigneeringute kasutamist, mis toimub järgmiselt:

miljonites eurodes (kolm kohta pärast koma)

Mitmeaastase finantsraamistiku rubriik	1	Ühtne turg, teadusuuringud ja innovatsioon
---	---	--

DG: ESTAT			Aasta 2025	Aasta 2026	Aasta 2027	Järgnevad aastad	KOKKU
•Tegevusassigneeringud							
Eelarverida ⁵³ nr 03 02 05	Kulukohustused	(1a)	3,889	3,191	1,183	0,000	8,263
	Maksed	(2a)	1,296	2,360	2,754	1,853	8,263
Eelarverida	Kulukohustused	(1b)					
	Maksed	(2b)					
Eriprogrammide vahenditest rahastatavad haldusassigneeringud ⁵⁴							
Eelarverida		(3)					
DG ESTATi assigneeringud KOKKU	Kulukohustused	= 1a + 1b + 3	3,889	3,191	1,183	0,000	8,263
	Maksed	= 2a + 2b +3	1,296	2,360	2,754	1,853	8,263

⁵³ Eelarve ametliku liigenduse kohaselt.

⁵⁴ Tehniline ja/või haldusabi ning ELi programmide ja/või meetmete rakendamiseks antava toetusega seotud kulud (endised BA read), kaudne teadustegevus, otsene teadustegevus.

•Tegevusassigneeringud KOKKU	Kulukohustused	(4)	3,889	3,191	1,183	0,000	8,263
	Maksed	(5)	1,296	2,360	2,754	1,853	8,263
•Eriprogrammide vahenditest rahastatavad haldusassigneeringud KOKKU		(6)					
Mitmeaastase finantsraamistiku RUBRIIGI <1> assigneeringud KOKKU	Kulukohustused	= 4 + 6	3,889	3,191	1,183	0,000	8,263
	Maksed	= 5 + 6	1,296	2,360	2,754	1,853	8,263

Juhul kui ettepanek/algatus mõjutab mitut rubriiki, tuleb eelmist jaotist korrata

•Tegevusassigneeringud KOKKU (kõik rubriigid)	Kulukohustused	(4)					
	Maksed	(5)					
Eriprogrammide vahenditest rahastatavad haldusassigneeringud KOKKU (kõik rubriigid)		(6)					
Mitmeaastase finantsraamistiku RUBRIIKIDE 1–6 assigneeringud KOKKU (võrdlussumma)	Kulukohustused	= 4 + 6	3,889	3,191	1,183	0,000	8,263
	Maksed	= 5 + 6	1,296	2,360	2,754	1,853	8,263

Mitmeaastase finantsraamistiku rubriik	7	„Halduskulud“
---	----------	---------------

Selle punkti täitmisel tuleks kasutada haldusalaste eelarveandmete tabelit, mis on esitatud [õigusaktile lisatava finantsselgituse lisas](#) (sisekorraeeskirjade V lisa), ja laadida see üles DECIDE'i talitustevahelise konsulteerimise eesmärgil.

miljonites eurodes (kolm kohta pärast koma)

	Aasta 2025	Aasta 2026	Aasta 2027	Järgnevad aastad	KOKKU
DG: ESTAT					
• Personalikulud	3,656	3,656	3,656	0,000	10,968
• Muud halduskulud	0,100	0,100	0,100	0,000	0,300
DG ESTAT KOKKU	3,756	3,756	3,756	0,000	11,268

Mitmeaastase finantsraamistiku RUBRIIGI 7 assigneeringud KOKKU	(Kulukohustuste kogusumma = maksete kogusumma)	3,756	3,756	3,756	0,000	11,268
---	--	-------	-------	-------	-------	---------------

miljonites eurodes (kolm kohta pärast koma)

	Aasta 2025	Aasta 2026	Aasta 2027	Järgnevad aastad	KOKKU	
Mitmeaastase finantsraamistiku RUBRIIKIDE 1–7 assigneeringud KOKKU	Kulukohustused	7,645	6,947	4,939	0,000	19,531
	Maksed	5,052	6,116	6,510	1,853	19,531

3.2.2. Tegevusassigneeringutest rahastatav väljund (hinnang)

kulukohustuste assigneeringud miljonites eurodes (kolm kohta pärast koma)

Märkige eesmärgid ja väljundid ↓			Aasta 2025	Aasta 2026	Aasta 2027	KOKKU				
VÄLJUNDID										
	Väljundi liik ⁵⁵	Keskmine kulu	Arv	Kulu	Arv	Kulu	Arv	Kulu	Väljundite arvu kokku	Kulud kokku
ERIEESMÄRK nr 1 ⁵⁶			Tagada täielik, sidus ja võrreldav Euroopa rahvastiku- ja eluasemestatistika							
	- Statistika	0,542		0,713		0,713		0,201		1,627
	- Andmejägamistaristu	0,235		0,700		0,002		0,002		0,704
Erieesmärk nr 1 kokku				1,413		0,715		0,203		2,331
ERIEESMÄRK nr 2			Tagada ajakohane ja sage statistika, mis vastab kasutajate vajadustele							
	- Statistika	0,542		0,713		0,713		0,201		1,627
Erieesmärk nr 2 kokku				0,713		0,713		0,201		1,627
ERIEESMÄRK nr 3:			Esitada statistikat, mis on teemade osas piisavalt põhjalik ning tunnuste ja jaotuste osas piisavalt üksikasjalik							
	- Statistika	0,638		0,809		0,809		0,297		1,915
Erieesmärk nr 3 kokku				0,809		0,809		0,297		1,915
ERIEESMÄRK nr 4:			Edendada õigus- ja andmekogumisraamistikku, mis on piisavalt paindlik, et kohendada andmekogumeid muutuvate poliitikavajadustega, ning kasutada ära uute andmeallikate pakutavaid võimalusi.							
	- Prooviuringud	0,288		0,288		0,288		0,288		0,864

⁵⁵ Väljunditena käsitatakse tarnitud tooteid ja osutatud teenuseid (rahastatud üliõpilasvahetuste arv, ehitatud teede pikkus kilomeetrites jms).

⁵⁶ Vastavalt punktile 1.4.2 „Erieesmärgid ...“

- Uued andmeallikad, metoodika		0,509		0,665		0,665		0,196		1,526
Erieesmärk nr 4 kokku				0,953		0,953		0,483		2,389
KOKKU				3,889		3,191		1,183		8,263

3.2.3. Hinnanguline mõju haldusassigneeringutele – ülevaade

- Ettepanek/algatus ei hõlma haldusassigneeringute kasutamist
- Ettepanek/algatus hõlmab haldusassigneeringute kasutamist, mis toimub järgmiselt:

miljonites eurodes (kolm kohta pärast koma)

	Aasta 2025	Aasta 2026	Aasta 2027	KOKKU
--	---------------	---------------	---------------	-------

Mitmeaastase finantsraamistiku RUBRIIK 7				
Personalikulud	3,656	3,656	3,656	10,968
Muud halduskulud	0,100	0,100	0,100	0,300
Mitmeaastase finantsraamistiku RUBRIIGI 7 kulud kokku	3,756	3,756	3,756	11,268

Mitmeaastase finantsraamistiku RUBRIIGIST 7⁵⁷ välja jäävad kulud				
Personalikulud				
Muud halduskulud				
Mitmeaastase finantsraamistiku RUBRIIGIST 7 välja jäävad kulud kokku				

KOKKU	3,756	3,756	3,756	11,268
--------------	--------------	--------------	--------------	---------------

Personali ja muude halduskuludega seotud assigneeringute vajadused kaetakse asjaomase peadirektoraadi poolt kõnealuse meetme haldamiseks juba antud ja/või peadirektoraadi siseselt ümberpaigutatud assigneeringutest, mida vajaduse korral võidakse täiendada nendest lisaassigneeringutest, mis haldavale peadirektoraadile eraldatakse iga-aastase vahendite eraldamise menetluse käigus, arvestades eelarvepiirangutega.

⁵⁷ Tehniline ja/või haldusabi ning ELi programmide ja/või meetmete rakendamiseks antava toetusega seotud kulud (endised BA read), kaudne teadustegevus, otsene teadustegevus.

3.2.3.1. Hinnanguline personalivajadus

- Ettepanek/algatus ei hõlma personali kasutamist
- Ettepanek/algatus hõlmab personali kasutamist, mis toimub järgmiselt:

Hinnanguline väärtus täistööaja ekvivalendina

	Aasta 2025	Aasta 2026	Aasta 2027
•Ametikohtade loeteluga ette nähtud ametikohad (ametnikud ja ajutised töötajad)			
20 01 02 01 (komisjoni peakorteris ja esindustes)	20	20	20
20 01 02 03 (delegatsioonides)			
01 01 01 01 (kaudne teadustegevus)			
01 01 01 11 (otsene teadustegevus)			
Muud eelarveread (märkige)			
• Koosseisuvälise personal (täistööajale taandatud töötajad)⁵⁸			
20 02 01 (üldvahenditest rahastatavad lepingulised töötajad, riikide lähetatud eksperdid ja renditööjõud)	6	6	6
20 02 03 (lepingulised töötajad, kohalikud töötajad, riikide lähetatud eksperdid, renditööjõud ja noored eksperdid delegatsioonides)			
XX 01 xx yy zz ⁵⁹	- peakorteris		
	- delegatsioonides		
01 01 01 02 (lepingulised töötajad, riikide lähetatud eksperdid ja renditööjõud kaudse teadustegevuse valdkonnas)			
01 01 01 12 (lepingulised töötajad, riikide lähetatud eksperdid ja renditööjõud otsese teadustegevuse valdkonnas)			
Muud eelarveread (märkige)			
KOKKU	26	26	26

03 tähistab asjaomast poliitikavaldkonda või eelarvejaotist.

Personalivajadused kaetakse juba meedet haldavate peadirektoraadi töötajatega ja/või töötajate peadirektoraadisisesel ümberpaigutamisel. Vajaduse korral võidakse personali täiendada iga-aastase vahendite eraldamise menetluse käigus, arvestades olemasolevate eelarvepiirangutega.

Ülesannete kirjeldus:

Ametnikud ja ajutised töötajad	<p>Metoodiline töö mõistete, määratluste ja statistiliste meetodite usaldusväärseks rakendamiseks</p> <p>Andmete koostamine andmete ja metaandmete vastuvõtmiseks, töötlemiseks, valideerimiseks ja avaldamiseks</p> <p>Andmete analüüs, väljaanded ja kasutajatugi</p> <p>Regulatiivne statistikaalne koostöö</p> <p>Rahvusvaheline koostöö statistikaküsimustes</p>
Koosseisuvälised töötajad	IT-alane ja muu tehniline töö, mis toetab andmete koostamist ja analüüsi

⁵⁸ Lepingulised töötajad, kohalikud töötajad, riikide lähetatud eksperdid, renditööjõud, noored spetsialistid delegatsioonides.

⁵⁹ Tegevusassigneeringutest rahastatavate koosseisuväliste töötajate ülempiiri arvestades (endised BA read).

3.2.4. Kooskõla kehtiva mitmeaastase finantsraamistikuga

Ettepanek/algatus:

- on täielikult rahastatav mitmeaastase finantsraamistiku asjaomase rubriigi sisese vahendite ümberpaigutamise kaudu.

Selgitage ümberplaneerimist, osutades asjaomastele eelarveridadele ja summadele. Põhjaliku ümberplaneerimise korral tuleb esitada Exceli tabel.

Rahalisel vajadusel kaetakse ühtse turu programmi assigneeringutest, nagu on ette nähtud mitmeaastase finantsraamistiku 2021–2027 finantsplaneeringus.

- tingib mitmeaastase finantsraamistiku asjaomase rubriigi mittesihotstarbelise varu ja/või mitmeaastase finantsraamistiku määrukses sätestatud erivahendite kasutuselevõtu.

Selgitage, millised toimingud on vajalikud, osutades asjaomastele rubriikidele, eelarveridadele ja summadele ning nimetades kasutatavad rahastamisvahendid.

- nõuab mitmeaastase finantsraamistiku muutmist.

Selgitage, millised toimingud on vajalikud, osutades asjaomastele rubriikidele, eelarveridadele ja summadele.

3.2.5. Kolmandate isikute rahaline osalus

Ettepanek/algatus:

- ei hõlma kolmandate isikute poolset kaasrahastamist
- hõlmab kaasrahastamist, mille hinnanguline summa on järgmine:

assigneeringud miljonites eurodes (kolm kohta pärast koma)

	Aasta N ⁶⁰	Aasta N + 1	Aasta N + 2	Aasta N + 3	Lisage vajalik arv aastaid, et kajastada kogu finantsmõju kestust (vt punkt 1.6)			Kokku
Nimetage kaasrahastav asutus								
Kaasrahastatavad assigneeringud KOKKU								

⁶⁰ N on aasta, mil alustatakse ettepaneku/algatuse rakendamist. „N“ asemel tuleb märkida esimene eeldatav rakendamise aasta (näiteks 2021). Sama tuleb teha ka järgnevate aastate puhul.

3.3. Hinnanguline mõju tuludele

- Ettepanekul/algatusel puudub finantsmõju tuludele
- Ettepanekul/algatusel on järgmine finantsmõju:
 - omavahenditele
 - muudele tuludele
 - palun märkige, kas see on kulude eelarveridasid mõjutav sihtotstarbeline tulu

miljonites eurodes (kolm kohta pärast koma)

Tulude eelarverida	Jooksva aasta eelarves kättesaadavad assigneeringud	Ettepaneku/algatuse mõju ⁶¹					Lisage vajalik arv aastaid, et kajastada kogu finantsmõju kestust (vt punkt 1.6)	
		Aasta N	Aasta N + 1	Aasta N + 2	Aasta N + 3			
Artikkel								

Sihtotstarbeliste tulude puhul märkige, milliseid kulude eelarveridasid ettepanek mõjutab.

Muud märkused (nt tuludele avaldatava mõju arvutamise meetod/valem või muu teave).

⁶¹ Traditsiooniliste omavahendite (tollimaksud ja suhkrumaksud) korral tuleb märkida netosummad, st brutosumma pärast 20 % sissenõudmiskulude mahaarvamist.